

ОКТА АД – Скопје

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на 31 декември 2023 година
И Извештај на независниот ревизор**

Содржина

Страна

Годишен извештај

Извештај на независниот ревизор

1-3

Финансиски извештаи

- Извештај за сеопфатна добивка

1

- Извештај за финансиската состојба

2

- Извештај за промени во главнината

3

- Извештај за парични текови

4

- Белешки кон финансиските извештаи

5 - 40

Годишна сметка и објаснувачки белешки

Годишен извештај на ОКТА АД - Скопје за годината која завршува на 31 декември 2023 година

Клучни достигнувања

Силни оперативни резултати ја одбележаа 2023 година, покажувајќи значителен напредок во деловното работење, особено кога ќе се земе предвид падот на меѓународните цени на суровата нафта и на дериватите, кој е резултат на случувањата во поширокото макроекономско опкружување, поблагите временски услови и доволната глобална понуда на нафтени деривати, по пренасочувањето на извозот на руските производи кон пазарите надвор од Европа откако беа воведени новите европски санкции.

Годишната прилагодена ЕБИТДА достигна 774 милиони денари, што е повеќе од 718-те милиони денари остварени претходната година, а е резултат на зголемениот обем на продажбана двата пазари на кои компанијата работи. ЕБИТДА достигна 537 милиони денари, пониска од 910-те милиони денари од претходната година, како резултат на падот на меѓународните цени на горивата, што доведе до негативен ефект на вреднувањето на залихите од 237 милиони денари наспроти позитивниот од 192 милиони денари остварен претходната година.

И покрај конкурентното опкружување полно со предизвици во кое делува компанијата во изминатите неколку години предизвикани од пандемијата и енергетската криза, ОКТА и понатаму е столб на снабдувањето со гориво во земјата и регионот, придржувајќи се до строги здравствени и безбедносни стандарди, осигурувајќи услугата кон потрошувачите да се одвива непречено, додека во исто време засилено ја поддржува заедницата.

Компанијата активно ја имплементира одлуката да ги зајакне своите инвестиции во почисти форми на енергија, како и да ги намали емисиите на јаглерод диоксид; во вториот квартал од 2023, компанијата отпочна проект за изградба на фотоволтаичен парк од 12 мегавати на сопствено земјиште кој ќе биде ставен во функција на крајот на првото полугодие од 2024 година. Оваа инвестиција особено поволно ќе влијае на идните резултати на компанијата и на енергетскиот биланс на земјата, бидејќи ќе помогне да се замени скапиот увоз на алтернативна енергија.

Силните резултати постигнати во текот на годината ја потврдија деловната стратегија на компанијата која раководството дисциплинирано ја спроведува во изминатите години. И покрај конкурентното опкружување полно со предизвици во кое делува компанијата, таа успеа да ја задржи лидерската позиција во Република Северна Македонија со 70% пазарен удел и 36% пазарен удел во Косово на крајот на 2023 година, што доведе до зголемување на продажбите од 3% на крајот на годината во однос на 2022 година.

Главните проекти во 2023 година беа:

- 12 мегаватна фотоволтаична централа за обновливи извори на енергија, финализирање на тендерот со најголем дел од проектната опрема, како и подготовка на земјиштето и подготовка за поднесувањето на барање за дозвола завршени во текот на годината.
- Тендерска постапка за 110 киловолтна трафостаница и почетен дел од опремата испорачана во текот на годината.
- Организациско реструктурирање.
- Подобрување на процесот на управување со ризици и воведување на специјализирана платформа за оваа намена.
- Одржување и подобрување на складирањето на гориво.

- Подобрување на инсталацијата за натовар и растовар.
- Подобрување на лабораторијата.
- Подобрување на системот за управување со информации (САП).
- Оптимизација на управувањето со готовина и благајна.
- Понатамошна оптимизација на трошоците преку иницијативи за автоматизација.
- Заштита на животната средина.
- Проекти за заштеда на енергија.

Целта на ОКТА е да обезбеди одговорно снабдување со високо квалитетни горива на своите клиенти на пазари на каде што е присутна, на заедниците и засегнатите страни.

Водењето на бизнисот со интегритет, етички и безбедно е приоритет на компанијата. ОКТА исто така смета дека транспарентното известување е важно. Корпоративната одговорност е интегрирана во бизнис процесите на компанијата и се фокусира на четири клучни аспекти: нашите луѓе и заедницата, здравјето и безбедноста, животната средина како и вредностите и управувањето.

ОКТА е посветена на спроведување на своите деловни активности на безбеден и одговорен начин за да обезбеди долгорочен раст, почитувајќи ги сите важечки закони и прописи и водејќи грижа за своето влијание врз животната средина, притоа придонесувајќи за развојните цели на земјата и ги поддржувајќи ги локалните заедници.

Нашите вработени

ОКТА е посветена на создавање безбедна работна средина и се стреми да биде работодавач кој обезбедува еднакви можности, промовира различност, еднаквост и ги третира сите вработени со почит и праведност. Компанијата има технички, финансиски, комерцијален и административен тим, како и тим задолжен за односи со инвеститорите. Нашите вработени имаат разновиден опсегна вештини, искуства и експертизи кои ни помагаат во спроведувањето на стратегијата. Негуваме култура која поддржува мултифункционално работење и поттикнува конструктивна дебата. Нашиот начин на работа овозможува агилни и вмрежени одговори на континуираното забрзано темпо на промени, преку балансирање на потребите за стабилност, брзина и флексибилност. Нашите вработени се од клучно значење за одржувањето на конзистентна безбедносна култура – сите ги отелотворуваат нашите лидерски принципи за безбедност – го креваат својот глас и ги охрабруваат и другите да посочат кога нешто не е како што треба и ги поддржуваат оние кои се пример за вакво лидерство.

Вложувања во заедницата и општеството

Нашите вложувања во општеството се базираат на потребите на локалната заедница. Компанијата верува дека вложувањата во заедницата се дел од деловните активности на ОКТА, кога делува како добар корпоративен граѓанин и обезбедува придобивки за засегнатите страни.

Во 2023 година, ОКТА значајно придонесе кон општеството во кое работи, преку спроведување на значајни иницијативи за КОО, како што се:

- Генерален спонзор на машката сениорска кошаркарска репрезентација за Олимписките претквалификации во 2024 и квалификациите за Евробаскет 2025.
- Поддршка на културни активности преку спонзорирање на реномираните музички фестивали Охридско лето, Скопски џез фестивал, ОФФест и Скопско лето
- Поддршка на вториот годишен Скопје Економски Форум
- Донација на опрема во вид на кациги, свончиња и светла за поголема безбедност во сообраќајот на велосипедистите и мотоциклистите. Донацијата беше направена за време на парадата „Јас внимавам и безбедно возам“ организирана во соработка со Републичкиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата (РСБСП), Министерството за внатрешни работи, Факултетот за безбедност во Скопје, Црвениот крст и неколку организации на велосипедисти и мотоциклисти.
- Во соработка со Центарот за кариера при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ - Скопје (УКИМ), се спроведе награден конкурс за избор на идеен проект за соларен полнач и паркинг за велосипеди и електрични тротинети. Наградениот проект ќе биде изведен на кампусот на УКИМ, како донација од ОКТА.
- Донација на 3 кровни фотоволтаични системи за образовни институции во земјата.
- Донација од 6.000 литри гориво за греење за потребите на СОС Детското село.
- Донација на пакети со храна за ранливите групи граѓани преку соработка со Црвениот крст на град Скопје.
- Донација за Здружението на граѓани за поддршка на лицата со ретка болест Вилсон за организација на хуманитарната трка „Подај рака 2023“ .
- Донација на телевизори наменети за подобрување на образовните услови во училиштата во околината на ОКТА, како и новогодишни пакетчиња за децата од овие училишта.
- Црвениот крст трипати годишно организира крводарителски акции во ОКТА во кои учествуваат голем број од вработените во компанијата.

Здравје и безбедност

ОКТА е фокусирана да овозможи сите вработени да имаат висока свест, достапни информации и ресурси во поставувањето на здравјето и безбедноста како приоритет и во имплементирањето на најдобрите практики со цел да се минимизираат шансите за било какви инциденти. Сите работни задачи во ОКТА мора да бидат безбедни, без разлика дали задачите се итни, сложени или рутински. Нашата политика за здравје и безбедност нè обврзува да ги заштитиме здравјето и безбедноста на нашите вработени, да обезбедиме работно место без дискриминација, каде што се ценат различностите и се овозможува вклученост и ангажман на нашите вработени.

Животна средина

ОКТА придава големо значење на ограничувањето на влијанието што нејзините активности го имаат врз животната средина. Компанијата ги исполнува сите регулаторни барања за животната средина во земјата за да се осигури дека нејзина целокупна активност се одвива безбедно и финансиски придонесува кон поддржување на активностите на Министерството за животна средина и просторно планирање насочени кон поттикнување, зачувување, одржливо користење, заштита и унапредување на животната средина, како и кон подготовката, спроведувањето и развојот на програми и проекти за заштита и унапредување на истата.

Вредности/Управување

ОКТА е посветена на одговорна и етичка работа во сите свои деловни активности и не толерира поткуп или корупција. Компанијата има воспоставено соодветни процеси за спречување и пријавување на такви активности. Од вработените се очекува да се придржуваат до високи етички стандарди.

Работењето на компанијата и пазарното опкружување

Годишните резултати покажуваат дека ОКТА продолжува да ја спроведува својата финансиска политика. Компанијата дисциплинирано ги спроведува своите инвестициски планови и ги одржува своите резултати, додека се трансформира. Останува фокусирана кон снабдување на потребите на државата со нафтени деривати, додека истовремено се подготвува за инвестиции кои имаат за цел забрзување на енергетската транзиција.

Најзначајни остварувања во 2023 година

- ЕБИТДА достигна 537 милиони денари, пониска во однос на 910-те милиони денари остварени во истиот период од претходната година. Намалувањето главно се должи на позитивниот ефект на вреднувањето на залихите од 192 милиони денари забележан претходната година наспроти негативниот од 237 милиони денари во 2023 година. Оперативните расходи исто така се зголемија за 8%.
- Годишните приходи од продажба во 2023 година изнесуваа 49.236 милиони денари, што е помалку од 59.964-те милиони денари остварени во истиот период претходната година, како резултат на падот на меѓународните цени на горивата.
- Бруто маржата во 2023 година следеше сличен тренд, изнесувајќи 1.177 милиони денари, заостанувајќи зад 1.517-те милиони денари од истиот период претходната година, како резултат на намалувањето на меѓународните цени на горивата во 2023 година, чие најголемо влијание се почувствува во четвртиот квартал од 2023 година.
- Добивката пред оданочување достигна 220 милиони денари, пониска од остварените 618 милиони денари во истиот период претходната година, главно погодена од негативниот ефект на вреднувањето на залихите во 2023 година, како и од влијанието на Данокот на солидарност усвоен од Собранието на 25 септември, во износ од 50 милиони денари.
- Компанијата, во согласност со своите стратешки приоритети, инвестираше 256 милиони денари во текот на 2023 година во изградба на 12 мегаватна фотоволтаична централа која ќе биде пуштена во употреба кон крајот на првата половина од 2024 година, создавајќи нов извор на приход.

Информации во врска со спорот со Царинската управа на Република Северна Македонија

Во однос на ревизијата спроведена во текот на 2019 година од страна на царинските органи на Република Северна Македонија за фискалните години 2014 - 2018 и периодот јануари - мај 2019 година, износот изречен на ОКТА до 31 декември 2023 година изнесува 1.205 милиони денари и

е целосно исплатен. Резервацијата од 58 милиони денари, која беше вклучена во билансот на состојба на компанијата заклучно со 31 декември 2022 година, е целосно искористена, додека дополнителни расходи од 8 милиони денари се признаени во билансот на успех на компанијата до 31 декември 2023 година. Сите очекувани одлуки се примени. Затоа, не се очекува да бидат наметнати дополнителни износи од страна на релевантните царински органи за 2019 година. ОКТА останува на својот став дека секогаш постапува во целосна согласност со сите релевантни закони, како и според добиените стручни мислења, и планира да ги оспори сите овие одлуки до највисоките судски органи, на локално и ако е можно и на меѓународно ниво.

Изгледи на компанијата за 2024 година

Долгорочната цел на ОКТА е да остане лидер на пазарот преку обезбедување на висококвалитетни производи на клиентите на домашниот и странскиот пазари дисциплинирано да го имплементира инвестицискиот план кој има за цел да ја забрза енергетската транзиција.

Стратешкиот план на компанијата за 2023 година е фокусиран кон одржување на продажните количини на двата пазари, продолжувајќи со проектите за дигитализација со цел зголемување на оперативната ефикасност преку автоматизација, мерки за оптимизација на трошоците и оперативни подобрувања. Компанијата повторно ќе ги разгледа своите понатамошни можности во земјата и во регионот во случај продуктоводот повторно да се стави во употреба.

Приоритетите на компанијата за 2024 година се:

- Обезбедување на стабилно и непречено снабдување на пазарот со висококвалитетни горива.
- Одржување на својот домашен и извозен пазарен удел во силно конкурентната средина.
- Зајакнување на соработката со клучните клиенти.
- Обезбедување на потребните капацитети за складирање со цел зголемување на државните резерви.
- Обнова на постоечката инфраструктура на резервоарите и континуирани подобрувања во делот на здравјето и безбедноста.
- Комплетирање на изградбата на 12 мегаватна фотоволтаична централа, иницирање на трговски активности и креирање на нов извор на приход, со истовремено осигурување на ефикасност на оперативните трошоци;
- Континуирана обука и создавање нови можности за развој на вработените во компанијата.
- Да биде најдобриот работодавач на пазарот во Република Северна Македонија вработувајќи и развивајќи таленти на иднината.
- Понатамошна оптимизација на организациската структура.
- Развивање на идни лидери.
- План за сукцесија.
- Истражување на можностите за развој на малопродажната мрежа.
- Спроведување на влијателна стратегија за корпоративна општествена одговорност со фокус кон проекти поврзани со обновливи извори на енергија.
- Понатамошно забрзано воведување на нови технологии и автоматизации, промовирајќи ја подобрената ефикасност преку искористување на ресурсите на Групацијата Хеленик Енерџи (HELLENiQ ENERGY);
- Зголемување на вредноста за акционерите.
- Максимизирање на синергиите, како членка на водечка енергетска групација во регионот.
- Зголемување на повратот на ангажираниот капитал.

Сепак, одредени околности може да имаат влијание на гореспоменатите цели вклучувајќи го тука и повторното ставање во употреба на продуктоводот и воведувањето на новиот Закон за енергетика. Раководството на ОКТА внимателно ја следи моменталната нестабилна локална, регионална и европска средина и реагира со соодветни мерки.

Понатаму, раководството на ОКТА постојано ја следи средината исполнета со предизвици и преку проактивно планирање, ја води компанијата напред преку искористување на различните можности кои се појавуваат со цел натамошно подобрување на деловните резултати и ефикасноста.

Во текот на 2023 година, ОКТА:

- Инвестираше вкупно 398 милиони денари - 259 милиони денари во проекти поврзани со обновливи извори на енергија, 27 милиони денари во проекти за безбедност и усогласеност, 8 милиони денари во одржување на мрежата, 5,9 милиони денари во проекти поврзани со информациските технологии и планирањето на ресурсите на претпријатието (ERP), 94,8 милиони денари насочени кон инфраструктура на инсталацијата и 2,8 милиони денари во проекти поврзани со лабораторијата.
- Оствари трансакции со поврзани субјекти, како што е прикажано во Белешка 28 од финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година.
- Не оствари трансакции со заинтересирани субјекти заклучно со 31 декември 2023 година.
- Немаше долгорочен долг, и затоа не примени политика што ги поврзува долгорочниот долг и акционерскиот капитал.
- Нема усвоено политика за дивиденда. По прашањето за распределбата и висината на дивидендата што треба да им се исплати на акционерите се одлучува ад хок, на годишно ниво, врз основа на одлука на Генералното собрание на акционери и понатаму се одобрува, по предлог на Одборот на директори, врз основа на повеќе фактори, само во однос на соодветната година и по затворањето на годината.
- Не стекна сопствени (резервски) акции.
- Ја следеше својата политика за управување со ризици како што е прикажано во Белешка 3 од годишните финансиски извештаи и не се соочи со значителни проблеми.
- На 30 мај 2023 година, Генералното собрание на акционери на ОКТА одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 184.506.480,00 денари или 218,00 денари (во апсолутен износ) по акција.
- На членот на извршниот одбор му исплати износ од 9,1 милион денари за бруто плати и други надоместоци во износ од 1,5 милиони денари. Исто така, на неизвршните членови на одборот им исплати вкупен износ од 6,5 милиони денари и 733,3 илјади денари по член, како надомест одобрен од акционерите на Друштвото и од страна на Одборот на директори, а на еден од членовите му исплати 2,1 милиони денари врз основа на одделен договор.
- За ревизорски и книговодствен консалтинг и услуги ги назначи „Ернст и Јанг“ Овластени ревизори ДОО Скопје (Ernst & Young Certified Auditors Ltd) за овластени ревизори на годишната сметка и финансиските извештаи на ОКТА за 2023 година. Истите не се претходно ангажирани директно или преку нејзини поврзани друштва за обезбедување на било какви други услуги на компанијата.

Во текот на годината се одржаа осум (8) закажани состаноци на Одборот на директори на ОКТА и три (3) телеконференциски сесии без одржување на состанок со дадена согласност за усвојување на одредена одлука или заклучок. Во продолжение следува детален список на

членовите на Одборот на директори на ОКТА и нивното присуство на закажаните состаноци кои се одржаа во текот на годината:

Членови на Надзорниот одбор	Присуство на состаноци
Вук Радовиќ, Претседател и в.д. неизвршен член	Присутен на 8 од 8 закажани состаноци во 2023
Василиос Багиокос, Заменик претседател	Присутен на 7 од 8 закажани состаноци во 2023
Димитриос Пасхос, в.д Извршен член и Главен извршен директор	Присутен на 3 од 8 закажани состаноци во 2023
Андреас Триантопоулос	Присутен на 6 од 8 закажани состаноци во 2023
Панос Схиатис	Присутен на 8 од 8 закажани состаноци во 2023
Дионисиос Роутсис	Присутен на 8 од 8 закажани состаноци во 2023
Тхеодора Петроула	Присутна на 3 од 8 закажани состаноци во 2023
Даниил Антонопоулос	Присутен на 5 од 8 закажани состаноци во 2023
Александрос Тзадимас	Присутен на 5 од 8 закажани состаноци во 2023

Прилог: Изјава согласно член 384-а од Законот за трговски друштва

План за сукцесија на ОКТА според принципот 2.17 од Принципите во Кодексот за корпоративно управување на Македонската берза.

Димитриос Пасхос

Главен извршен директор

Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување

Ние, членови на Одборот на директори на друштвото ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје (во понатамошниот текст: *Друштвото*), изјавуваме дека Друштвото во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

Друштвото ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на Друштвото и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на Друштвото пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Датум 29.02.2024

Во име и за сметка на Одборот на директори
Вук Радовик
Претседател

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Акционерите на ОКТА Рафинерија на нафта АД – Скопје

Извештај на финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ОКТА АД Скопје (“Друштвото”) кои што ги сочинуваат извештајот за финансиската состојба на Друштвото на 31 декември 2023 година и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промените на капиталот и извештајот на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерна контрола којашто раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени од Република Северна Македонија и објавени во Службен весник бр. 79 на 11 јуни 2010 година. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветени за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

1) Според одредбите на Договорот за купопродажба и концесија од 8 мај 1999 година склучен помеѓу ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А (матичната компанија на ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје) и Владата на Република Северна Македонија, Друштвото има евидентирано побарувања за периодот од 2000 до 2004 година во износ од 769.497 илјади денари на 31 декември 2023 година (31 декември 2022 година: 769.497 илјади денари) кои се однесуваат на периодот пред превземањето. Ние не добивме доволно соодветни ревизорски докази врз основ на кои би можеле да оцениме дали Друштвото ќе биде во можност да ги наплати овие побарувања. Исто така Друштвото на 31 декември 2023 година има евидентирано обврски кон добавувачи кои се однесуваат на периодот пред превземањето во износ од 178.720 илјади денари (31 декември 2022: 185.044 илјади денари) кои немаат движење од 2005 година, освен курсни разлики. Ние не добивме доволно соодветни ревизорски докази врз основ на кои би можеле да оцениме дали Друштвото сеуште има обврска да го подмири овој износ. Како резултат на тоа, ние не бевме во можност да утврдиме дали одредени корекции на дадените износи со 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година биле потребни. Нашето ревизорското мислење на финансиските извештаи кои се однесуваат на годината што завршува на 31 декември 2022 беше мислење со резерва за истото прашање.

2)) Како што е обелоденето во белешка 11 други оперативни трошоци, на 31 декември 2022 година, Друштвото врз основа на најдобрата проценка на идните потенцијални одливи на парични средства евидентираше трошоци во износ од 103 милиони денари и резервација, вклучувајќи казни и пенали во износ од 58 милиони денари за тековниот судски спор со царинските власти, за годините до 2019 година. Како што дополнително е обелоденето во белешка 11, во текот на 2023 година се примени, подмириени и евиднетирани сите очекувани царински решенија и резервацијата од 58 милиони денари е целосно искористена. Не се очекува да бидат наметнати дополнителни износи од страна на релевантните царински органи за 2019 година. Трошоците на Друштвото за 2022 година беа претценети за 103 милиони денари, и финансискиот резултат за 2022 година ќе беше потцетнет за истиот износ поради отстапувања од барањата на МСС 8-сметководствени политики, промени на сметководствени проценки и грешки ("МСС 8"), во однос на ретроспективна корекција на грешка во финансиските извештаи за предходната година која заврши на 31 декември 2022 година. Нашето ревизорското мислење на финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2022 година беше модифицирано соодветно.

Нашето ревизорското мислење на тековните финансиските извештаи е модифицирано поради ефектите на ова прашање врз споредливоста на извештајот за сеопфатна добивка на тековниот период и извештајот на сепфатна добивка за 2022 година.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можните ефекти од прашањето 1) и ефектите од прашањето 2) објаснети во параграфите за Основата за мислење со резерва погоре, финансиските извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото на 31 декември 2023 година како и финансиската успешност и паричните текови за годината што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството, исто така, е одговорно за подготовка на годишен извештај во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај е конзистентен со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 година. Нашите постапки во врска со годишниот извештај се извршени во согласност со МСР 720 прифатен во Република Северна Македонија и објавен во Службен весник бр. 79 на 11 јуни 2010 година и се однесуваат само на оценка дали историските финансиски информации во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото.

Годишниот извештај е конзистентен, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 година за коишто издадовме мислење со резерва во горенаведениот дел “Извештај на финансиските извештаи”.

Владимир Соколовски
Управител

ЕРНСТ И ЈАНГ
-ОВЛАСТЕНИ
РЕВИЗОРИ
ДОО

Даница Ганчева
Овластен ревизор

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО
Скопје, 29 март 2024 година

Извештај за сеопфатна добивка

	Белешка	Година завршена на 31 декември	
		2023	2022
Продажби	5	49.236.143	59.964.450
Трошоци содржани во продадени производи	6	(48.059.485)	(58.447.272)
Бруто добивка		1.176.658	1.517.178
Трошоци за оператива и логистика	7	(552.189)	(472.808)
Административни трошоци	8	(215.658)	(190.976)
Продажни и дистрибутивни трошоци	9	(145.752)	(95.088)
Други оперативни приходи	10	15.700	26.715
Обезвреднување на средствата наменети за продажба	22	-	(1.434)
Други оперативни трошоци	11	(69.121)	(131.139)
Добивка од редовно работење		209.638	652.448
Финансиски приходи	12	24.612	2.533
Финансиски трошоци	12	(14.357)	(36.941)
Финансиски приходи/(трошоци) - нето		10.255	(34.408)
Добивка пред оданочување		219.893	618.040
Данок на добивка	13	(28.207)	(72.043)
Добивката за годината		191.686	545.997
Други сеопфатни добивки			
Промена на обврските за бенефиции на вработени		468	(455)
Промена на објективната вредност на финансиски средства расположливи за продажба		(652)	(2.200)
Вкупно други сеопфатни добивки		(184)	(2.655)
Вкупна сеопфатна Добивка за годината		191.502	543.342
Информации за заработка по акција:			
Основна и разводната добивка по акција	14	0,23	0,64

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	На 31 декември	
		2023	2022
СРЕДСТВА			
Постојани средства			
Нематеријални средства	15	29.508	36.471
Недвижности. постројки и опрема	16	1.337.055	1.187.209
Финансиски средства расположливи за продажба	17	13.352	14.004
Одложени даночни средства	18	14.923	6.405
Вкупно постојани средства		1.394.838	1.244.089
Тековни средства			
Залихи	19	795.805	1.075.430
Побарувања од купувачи	20	607.776	224.820
Останати побарувања	20	821.878	910.849
Побарувања за данок на добивка	20	38.364	-
Пари и парични средства	21	3.200.102	3.019.423
Средства наменети за продажба	22	-	2.021
Вкупно тековни средства		5.463.925	5.232.543
ВКУПНО СРЕДСТВА		6.858.763	6.476.632
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал			
Акционерски капитал		2.472.820	2.472.820
Законски резерви		494.718	494.718
Ревалоризациони и останати резерви		967.291	421.478
Задржана добивка		917.049	1.455.867
Вкупно капитал	23	4.851.878	4.844.883
Долгорочни обврски			
Обврски за бенефиции на вработени	24	12.426	13.420
Вкупно долгорочни обврски		12.426	13.420
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	25	1.049.520	926.567
Останати тековни обврски вклучувајќи резервирања	25	944.939	659.007
Обврски за данок на добивка	25	-	32.755
Вкупно тековни обврски		1.994.459	1.618.329
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		6.858.763	6.476.632

Финансиските извештаи на ОКТА АД - Скопје беа одобрени за издавање на 23 февруари 2024 година од страна на Раководството и беа предмет на одобрување на Одборот на Директори на 29 февруари 2024. Овие финансиски извештаи исто така ќе бидат предмет на одобрување од Собранието на Акционери.

Потписници во името на Раководството на ОКТА АД - Скопје:

 Димитриос Пасхос
 Главен извршен директор

 Григорис Цоуртос
 Директор на финансии

ОКТА АД – Скопје**Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023**

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

Извештај за промени во главнината

	Акционер-ски капитал	Законски резерви	Ревалоризациони и останати резерви	Задржана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022	2.472.820	494.718	424.133	971.654	4.363.325
Нето добивка за 2022	-	-	-	545.997	545.997
Вреднување на средствата наменети за продажба	-	-	(2.200)	-	(2.200)
Сеопфатен приход	-	-	(455)	-	(455)
Вкупно Сеопфатна Добивка	2.472.820	494.718	421.478	1.517.651	4.906.667
Објавена дивиденда	-	-	-	(61.784)	(61.784)
Состојба на 31 декември 2022	2.472.820	494.718	421.478	1.455.867	4.844.883
Нето добивка за 2023	-	-	-	191.686	191.686
Вреднување на средствата наменети за продажба	-	-	(652)	-	(652)
Сеопфатен приход	-	-	468	-	468
Вкупно Сеопфатна Добивка	2.472.820	494.718	421.294	1.647.553	5.036.385
Објавена дивиденда	-	-	-	(184.507)	(184.507)
Реинвестирана добивка	-	-	545.997	(545.997)	-
Состојба на 31 декември 2023	2.472.820	494.718	967.291	917.049	4.851.878

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

Извештај за парични текови

	Година завршена на	
	2023	31 декември 2022
Оперативни активности		
Добивка пред оданочување	219.893	618.041
Корекции за:		
Амортизација	255.179	149.212
Надоместоци за оштетување	-	(1.434)
Исправка на залихите	38.793	93.673
Отуѓување на средства	(2.021)	-
Приходи од камати	(6.791)	(2.533)
Трошоци за камати и банкарски провизии	14.357	16.684
Парични средства добиени од работењето пред промени во работен капитал	519.410	873.643
Паричен тек од оперативни активности		
Намалување/(Зголемување) на залихите	240.832	(500.657)
(Зголемување) на побарувањата	(293.985)	(86.038)
Зголемување/(Намалување) на обврските	447.249	(589.841)
Парични средства добиени од работењето	913.506	(302.893)
Платени за камати и банкарски провизии	(14.357)	(16.684)
Платен данок на добивка	(107.843)	(78.009)
Платен данок на солидарност	(49.718)	-
Нето паричен тек од/(користен во) оперативни активности	741.588	(397.586)
Паричен тек од инвестициони активности		
Набавки на недвижности. постројки и опрема	(384.734)	(52.470)
Примени камати	6.791	2.533
Нето паричен тек од инвестициони активности	(377.943)	(49.937)
Паричен тек од финансиски активности		
Исплатени дивиденди	(183.649)	(61.425)
Примени дивиденди	683	621
Нето паричен тек од финансиски активности	(182.966)	(60.804)
Нето зголемување на пари и парични средства	180.679	(508.327)
Пари и парични средства на 1 јануари	3.019.423	3.527.750
Пари и парични средства на 31 декември (Белешка 21)	3.200.102	3.019.423

1. Општи информации

ОКТА АД - Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е акционерско друштво основано на 26 март 1980 година. Друштвото е 81,51% во сопственост на ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А., компанија е контролирана од Хеленик Петролеум С.А. Мајката компанија е со седиште во Грција.

Главните активности на Друштвото се трговија, увоз, производство и намешување на нафтени деривати. Основни продукти се бензини, дизели, мазут, ТНГ, керозин. ОКТА има водечка позиција во набавка и трговија со нафтени деривати. Друштвото ја користи рафинеријата и инсталациите во Скопје за увоз, складирање и продажба на нафтени деривати.

Почнувајќи од јули 2013 ОКТА котира на Македонската берза за хартии од вредност.

На 31 декември 2023 година, Друштвото има 262 вработени (2022: 262 вработени).

Адресата на Друштвото е следна: Улица 1 број 25
Миладиновци, Илинден
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Финансиските извештаи на ОКТА АД - Скопје беа одобрени за издавање на 23 февруари 2024 година од страна на Раководството и беа предмет на одобрување на Одборот на Директори на 29 февруари 2024. Овие финансиски извештаи исто така ќе бидат предмет на одобрување од Собранието на Акционери.

2. Значајни сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при изготвувањето на овие финансиски извештаи се изнесени подолу. Овие политики се конзистентно применети во прикажаните години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основи за подготовка

Финансиските извештаи се подготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник бр, 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 166/2012, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 88/2017, 192/2017, 64/2018, 120/2018, 290/2020 и 215/2021) и Правилникот за сметководство (објавен во Службен весник бр, 159/2009, 164/2010 и 107/2011) каде што се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ). Во правилникот за сметководство се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ) од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните Сметководствени Стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, толкувањата издадени од Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и толкувањата на Постојниот комитет на толкувања (ПКТ) од ПКТ 7 до ПКТ 32.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основи за подготовка (продолжение)

МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20, КТМФИ 21, КТМФИ 22 и КТМФИ 23 не се вклучени во Правилникот за сметководство и не се применети од страна на Друштвото. МСФИ стандардите (вклучувајќи го и МСФИ 1) иницијално беа објавени во Службен весник во 1997 и оттогаш следеа неколку промени. Последната промена беше објавена во декември 2010 година. Друштвото ги применува сите релевантни стандарди и измените и интерпретациите кои се објавени во Службен Весник. Финансиските извештаи се подготвени врз концептот на набавна вредност модифицирана од ревалоризацијата на одредени основни средства и амортизацијата финансиските средства расположливи за продажба.

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари – МКД, освен доколку не е поинаку наведено.

Геополитичката ситуација во Источна Европа се заострува на 24 февруари 2022 година со Руската инвазија врз Украина. Војната меѓу двете земји продолжува да се развива како што продолжува воената активност и се воведуваат дополнителни санкции. Ова резултираше со зголемена инфлација и монетарните политики за закрепнување на економијата кои беа спроведени од страна на централните банки влијаеја на очекувањата за каматите и девизните курсеви и продолжувањето на проблемите за глобалната понуда и европската енергетска криза. Понатаму, неодамнешните настани на Блискиот Исток досега немаа значително влијание врз работењето на Друштвото. Сепак, менаџментот на Друштвото континуирано ја следи ситуацијата и го проценува потенцијалното влијание врз нејзиното работење.

Конзистентност

Презентацијата и класификацијата на ставките во финансиските извештаи е задржана од еден период до следниот освен, ако не е очигледно дека промена во природата на операциите на ентитетот или при преглед на финансиските извештаи дека друга презентација или класификација е по соодветна. Сепак, ваквата рекласификација не резултираше со значајна промена во содржината и форматот на финансиската содржина презентирани во финансиските извештаи.

2.2 Трансакции во странска валута

А) Функционална и презентациска валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи на Друштвото се мерени користејќи ја валутата на примарното економско окружување во кое Друштвото ги извршува своите операции (функционална валута) која е Македонски денари (МКД).

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)**2.2 Трансакции во странска валута (продолжение)****Б) Трансакции и салда**

Трансакциите во странска валута се префрлени во функционалната валута користејќи ги девизните курсеви на датумот на трансакцијата или вреднувањето во случај кога ставките се повторно мерени. Добивките и загубите од промена на девизни курсеви при срамнување на таквите трансакции и од префрлување на монетарните средства и обврски деноминирани во странски валути по девизните курсеви на крајот на годината се признаени во Извештајот за сеопфатна добивка. Паричните средства и обврски искажани во странска валута на датумот на изготвување на Извештајот за финансиска состојба се претвораат во денари според средниот девизен курс на Народна Банка на Република Северна Македонија важечки на денот на Извештајот за финансиска состојба.

Добивките и загубите од промена на девизните курсеви се презентирани во Извештајот за сеопфатна добивка во линијата Финансиски приходи/ трошоци (нето).

Трансакциите во странски валути на Друштвото претежно се во Евра (ЕУР) и Американски долари (УСД). Девизните курсеви користени при префрлување на салдата на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година се како што следи:

Девизен курс:	31 декември 2023	31 декември 2022
	МКД	МКД
ЕУР	61,49	61,49
УСД	55,65	57,65
ГБП	70,76	69,33

2.3 Недвижности, постројки и опрема

Ставките на недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување на основните средства. Истите до 2003 се ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти на ревалоризација врз основа на општиот индекс на цени на произведените производи. Ваквите коефициенти се применети на набавната вредност или на подоцна проценетата вредност, и на акумулираната амортизација. Нето ефектот на ревалоризацијата е прикажан во ревалоризациони резерви.

Зголемувањата се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност ја претставува фактурната вредност зголемена за трошоците настанати при ставањето на средствата во употреба.

Отстапените или на друг начин отуѓените материјални средства претставуваат расходи или техничка застареност или друг начин на отстранување на материјалните средства, вклучувајќи ја и акумулираната исправка на вредноста. Добивките или загубите што произлегуваат од отуѓувањето на материјалните средства се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.3 Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

А) Последователни издатоци

Последователните издатоци се капитализираат или се препознаваат како посебно средство, како што е соодветно, само во случај кога е веројатно дека Друштвото ќе има идна економска полезност од издатоците и издатоците можат да се измерат веродостојно.

Нето сегашната вредност на средството кое е заменето се отпишува, Сите останати поправки и одржувања се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка како трошоци како што настануваат.

Б) Амортизација

Амортизацијата на основните средства се пресметува по пропорционална метода, користејќи стапки не пониски од пропишаните со закон, на начин да се алоцира набавната или ревалоризираната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на траење.

Амортизирањето на недвижностите, постројките и опремата започнува по истекување на месецот во кој тие се ставени во употреба, во годината во која започнало нивното користење.

Подолу се претставени применетите корисни векови на употреба на средствата при пресметка на амортизација:

	2023	2022
Згради	20 - 40 години	20 - 40 години
Компјутери	4 - 5 години	4 - 5 години
Опрема	до 20 години	до 20 години
Останата опрема и возила	до 8 години	до 8 години

Остатокот од вредноста на недвижностите, постројките и опремата и нивните проценети корисни векови на употреба, се разгледуваат и по потреба се менуваат на крајот на секој известувачки период.

2.4 Нематеријални средства

Нематеријалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Трошоците на набавка вклучуваат фактурна вредност (вклучувајќи ги увозните давачки и другите даноци, освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти, а по одбивањето на трговските попусти и рабати) и сите останати трошоци кои директно можат да се препишат на ставањето на нематеријалното средство во употреба. Последователно, нематеријалните средства се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување. Сите нематеријални средства кои имаат ограничен корисен век на употреба се амортизираат на праволиниска основа во текот на нивниот корисен век на употреба.

Амортизацијата на нематеријалните средства почнува да се пресметува од моментот кога истите стануваат расположливи за употреба, а престанува доколку средствата се класификуваат како расположливи за продажба или се отпишани.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.4 Нематеријални средства (продолжение)

Амортизацијата на нематеријалните средства се прикажува во Извештајот за сеопфатна добивка во моментот кога настанува. Проценетиот корисен век на употреба на нематеријалните средства кој се користи за амортизација е 4-5 години.

2.5 Финансиски средства расположливи за продажба

Вложените средства расположливи за продажба се недеривативи кои се означени во оваа категорија или не се класификувани во било која друга. Тие се вклучени во не-тековните средства освен ако инвестицијата доспева или раководството има намера да ја продаде за 12 месеци од крајот на периодот за кој се известува. Средствата расположливи за продажба иницијално се признаени по пазарната вредност зголемена за трансакционите трошоци.

Средствата расположливи за продажба се отпишуваат кога правото да се добијат парични текови од инвестицијата е истечено или е пренесено и Друштвото ги пренело сите ризици и користи од сопственоста. Средствата расположливи за продажба последователно се прикажуваат по пазарна вредност. Промените во пазарната вредност на средствата расположливи за продажба се признава во останатата сеопфатна добивка. Кога средствата расположливи за продажба се продадени или обезвреднети, кумулираните прилагодувања на пазарната вредност признаени во главнината се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка како добивки и загуби од инвестирани хартии од вредност.

Дивиденди од средствата расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка како дел од добивката на Друштвото кога ќе се утврди правото на Друштвото да добие приливи.

На крајот на секој период на известување Друштвото оценува дали постојат објективни докази дека средствата расположливи за продажба се обезвреднети. Значаен или пролонгиран пад на пазарната вредност на хартијата од вредност под нејзината цена на чинење исто така е доказ дека средството е обезвреднето. Ако постојат некои такви докази за средствата расположливи за продажба, кумулативната загуба- мерена како разлика меѓу трошоците за набавка и тековната пазарна цена намалена на трошокот за обезвреднување претходно признаен во Извештајот за сеопфатна добивка, се отстранува од главнината и се признава во Извештајот за сеопфатна добивка. Ако во последователниот период, пазарната цена на должничкиот инструмент класификуван како средство расположливо за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил по признавањето на трошокот од обезвреднување во Извештајот за сеопфатна добивка, трошокот од обезвреднување се корегира преку Извештајот за сеопфатна добивка.

2.6 Средства наменети за продажба

Друштвото ги класификува нетековните средства кои се чуваат за продажба, доколку нивната вредност може да биде надоместена единствено со продажба, а не преку континуирана употреба. Средствата класифицирани како средства кои се чуваат за продажба се мерат по пониска од нивната сметководствена вредност и објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Трошоците за продажба се поединечните трошоци кои директно се препишуваат на располагање со средства. Критериумите за класификација на средствата како средства кои се чуваат за продажба се сметаат за исполнети само кога продажбата е многу

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.6 Средства наменети за продажба (продолжение)

веројатна и средството е достапно за продажба во неговата сегашна состојба или по завршување на друг процес кој се смета за стандарден за такви видови на продажба.

2.7 Залихи

Залихите се искажуваат по набавната вредност или по нето реализационата вредност во зависност од тоа која е пониска. Набавната вредност се состои од трошоци за набавка, трошоци за конверзија и други трошоци за доведување на залихите до сегашна состојба и локација. Цената на чинење на суровата нафта, останатите суровини и материјали, резервни делови и ситен инвентар, производството во тек, готовите производи и трговска стока се пресметува врз база на методот на просечни цени.

Трошоците за набавка на залихите се состојат од набавната цена, увозните давачки и другите даноци (освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти) и други трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето на залихите (како на пример трошоците за превоз). Трговските попусти, рабатите и другите слични ставки се одземаат при утврдување на трошоците за набавка.

Трошоците за конверзија на залихите ги вклучуваат трошоците кои непосредно се однесуваат на единиците на производство (пр. директниот труд) и системска алокација на фиксните и варијабилните општи трошоци на производство. Алокацијата на фиксните општи трошоци на производство на трошоците на конверзија е засновано на нормалното искористување на производните капацитети. Неалоцираните фиксни општи трошоци на производство се признаваат како трошок во периодот во кој се направени. Варијабилните општи трошоци на производство се алоцираат на секоја единица на производство врз основа на фактичкото користење на производните капацитети.

Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работење намалена за проценетите трошоци потребни да се изврши продажбата.

2.8 Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања иницијално се признаваат по пазарната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, намалена за исправка на вредноста на тие побарувања.

Исправката на вредноста на побарувањата од купувачи се применува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да биде во состојба да ги наплати побарувањата според договорените услови. Значајните финансиски тешкотии на должникот, веројатноста од банкротство или финансиска реорганизација, како и доцнења во плаќањата се земаат како индикатори за намалување на вредноста на побарувањата. Износот на исправката е разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните парични текови дисконтирани по оригиналната ефективна камата стапка на финансиското средство. Сметководствената вредност на побарувањето е намалена со употреба на корективна сметка, и износот на загубата се признава во Извештајот за сеопфатна добивка. Кога побарувањето не може да се наплати, се отпишува преку корективната сметка за побарувањата.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.9 Пари и парични средства

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од средства на жиро сметка, девизни средства, готовина во благајна и депозити во банки со рок на доспевање до 3 месеци.

2.10 Акционерски капитал

Обичните и приоритетните акции се класифицирани како капитал.

2.11 Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврски кон добавувачите и останатите обврски се обврски за плаќање на добра и услуги кои се набавени во текот на нормалното работење на Друштвото. Обврските се класификуваат како тековни обврски доколку достасуваат во рок од една година или пократко, во спротивно се класификуваат како долгорочни обврски.

Обврските кон добавувачите се признаваат иницијално според набавната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

2.12 Резервирања и потенцијални обврски

Резервирањата се признаваат кога Друштвото има сегашна законска или изведена обврска како резултат на минати настани и е веројатно дека ќе настане одлив на средства со цел да се подмири оваа обврска и кога е можно да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на извештајот. Резервирањата се признаени во Извештајот за сеопфатна добивка на соодветен трошок кој одговара на природата на резервирањето.

За потенцијалните обврски не се врши резервирање. Потенцијална обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не - случување на еден или повеќе неизвесни идни настани кои не се во целост под контрола на Друштвото, или сегашна обврска која произлегува од минат настан но не е признаена, бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

2.13 Данок од добивка

Даночниот расход за периодот се состојат од тековен и одложен данок. Данок се признава во Извештајот за сеопфатна добивка, освен до степен кој се однесува на ставки признаени во останата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така соодветно признава во останата сеопфатна добивка или директно во капиталот.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.13. Данок од добивка (продолжение)

А) Тековен данок

Тековниот данок од добивка е пресметан врз основа на даночните закони усвоени или значајно усвоени во Извештајот за финансиска состојба во земјата каде што друштвото работи и генерира приход. Раководството извршува периодично оценување на состојбите во даночните пријави во однос на ситуациите во кои се применува даночна регулатива и која во истите е предмет на интерпретација. Тоа воспоставува провизии врз основа на износите кои се очекуваат да бидат исплатени на даночните власти.

Б) Одложен данок

Одложениот данок се признава за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност во финансиски извештаи. Сепак, одложените даночни обврски не се признаваат ако тие произлегуваат од почетното признавање на гудвил. Одложениот данок не се пресметува ако произлегува од почетното признавање на трансакција на средство или обврска која не е деловна комбинација која во моментот на трансакцијата нема влијание ниту врз сметководствената ниту врз оданочивата добивка или загуба.

Одложениот данок од добивка се пресметува со даночните стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на датумот на Извештајот за финансиска состојба и се очекува да се применат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека идни оданочиви добивки ќе биде на располагање на времените разлики кои можат да се искористат. Во одложениот данок на добивка, средствата и обврските се нетираат кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски кои се однесуваат на даноците на доход се наплатени од страна на даночните субјекти на или истиот даночен орган или различен даночен субјект каде што се има намера да се порамнат билансите на нето основа.

2.14 Бенефиции на вработените

А) Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Друштвото во текот на своето нормално работење врши исплати во име на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок кои се пресметуваат во согласност со важечките законски стапки во годината, на основа на бруто платите. Друштвото овие придонеси ги плаќа во корист на државните и приватните фондови за здравство, пензиско и инвалидско осигурување. Трошоците од овие плаќања се претставени во Извештајот за сеопфатна добивка во истиот период како и поврзаните трошоци за плати.

Друштвото не работи со било какви пензиски шеми или план за бенефиции после пензионирањето и консеквентно, нема обврски во однос на пензиите.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.14. Бенефиции на вработените (продолжение)

Б) Отпремнини за технолошки вишок

Отпремнините за технолошки вишок се исплаќаат кога престанува работниот однос на вработениот пред датумот на неговото нормално пензионирање или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие бенефиции. Друштвото ги признава отпремнините за технолошки вишок кога пристапува кон прекинување на работниот однос на тековните вработени во согласност со детален, формален план без можност за отповикување на истиот, или во случај кога Друштвото понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

В) Отпремнини за пензионирање и јубилејни награди

Во согласност со Законот за работни односи кој се применува во Република Северна Македонија, Друштвото е обврзано да исплати бенефиции за пензионирање во износ од две просечни месечни плати во Република Северна Македонија, на денот на нивното пензионирање, за кои е признаена соодветна обврска во Извештајот за финансиска состојба, мерена според сегашната вредност на две просечни месечни плати на републичко ниво заедно со корекција од актуарската калкулација. Во согласност со Колективниот договор, Друштвото е обврзано да пресметува и плаќа јубилејни награди кои кореспондираат со бројот на години на стаж на вработениот. Обврската по дефинираниот план за бенефити се смета годишно од страна на независни актуари користејќи го метода на кредитирање на проектирана единица. Актуарскиот вреднување вклучува правење претпоставки за дисконтната стапка, очекувани стапки на принос на средствата, иден пораст на платата, зголемување на морталитетот и иден пораст на пензиите. Поради долгорочната природа на овие планови, ваквите претпоставки се предмет на значителна неизвесност. Освен тоа, Друштвото нема обврска да обезбедува понатамошни бенефиции на тековните и поранешните вработени.

2.15 Наеми

Наемите во кои давателот на наем во суштина ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста се класифицирани како оперативен лизинг. Плаќањата за оперативен наем (нето од бенефити добиени од давателот на наем) се признаваат како расход во Извештајот за сеопфатната добивка според праволиниска основа за време на траењето на наемот.

2.16 Приходи

Приходите од реализација се искажани по фактурна вредност на продадените производи, трговски стоки и услуги на купувачите намалени за данокот на додадена вредност, акциза, работи и дисконти. Приходите од продажба на производи и трговски стоки се признаваат кога Друштвото ги има доставено до купувачот, купувачот има полна дискреција над дистрибуцијата и цената на продажба, и не постои неисполнета обврска која може да влијае на прифаќањето на производот од страна на купувачот. Доставата не се смета за извршена се додека производите или трговските стоки не се испратени до специфична локација, ризикот од застареност или загуба е префрлен на купувачот, и или купувачот ги прифатил производите во согласност со договорот за продажба, условите за прифаќање се истечени или Друштвото има објективен доказ дека сите услови за прифаќање се задоволени.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.16 Приходи (продолжение)

Приходите од камата се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка врз основа на временска распределба со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Приходи од дивиденди се признаваат кога е утврдено правото на акционерите да ги добијат исплатите.

2.17 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди во корист на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи на Друштвото, во периодот во кој дивидендите се одобрени од страна на Собранието на Акционери.

2.18 Заработка по акција

Основната заработка по акција се смета со делење на профитот на сопствениците на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции издадени во текот на годината.

2.19 Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редовно следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Друштвото.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Друштвото. Интерното известување во рамките на Друштвото кое се презентира на Раководството е на ниво на Друштвото како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

3. Управување со финансиските ризици

3.1 Фактори на финансиски ризик

Друштвото не користи хеџирано сметководство за прикажување на финансиските инструменти, при што добивката и загубата се прикажува во Извештајот за сеопфатна добивка. Друштвото е изложено на ризик од движење на девизните курсеви и пазарните цени кои што влијаат врз средствата и обврските. Целта на управувањето со финансиските ризици е да се ограничи влијанието на овие пазарни ризици преку оперативни и финансиски активности.

А) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени,, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени во македонски денари (МКД), а преостанатиот дел во ЕУР и мал дел во УСД.

Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени во ЕУР, делумно во УСД и преостанатиот дел во МКД. Како резултат на тоа, целта на Друштвото е да го минимизира нивото на финансискиот ризик во МКД услови. За презентација на пазарните ризици според МСФИ 7, потребни се сензитивни анализи за прикажување на ефектите од хипотетички промени на релевантните ризични варијабли на добивката или загубата или акционерскиот капитал. Периодичните ефекти се детерминирани од поврзаноста на хипотетичките промени на релевантните ризични варијабли со билансот на финансиските инструменти на денот на Извештајот за финансиска состојба. Салдото на денот на Извештајот за финансиска состојба ја прикажува цела година.

Тековните глобални артикли се во постојано флукуирање на пазарот што резултираше, меѓу другото, во нестабилност на цената на суровата нафта. Целосниот степен на влијанието на овој развој на пазарот покажа дека е невозможно да се предвиди или целосно да се заштити од таквиот ефект на пазарот.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвиди со точност и прецизност.

Б) Валутен ризик

Функционалната валута на Друштвото е Македонскиот денар (МКД). Изложеноста на валутен ризик на Друштвото е поврзано со поседување на странски валути и оперативни активности преку приходи од и исплати кон меѓународни друштва, како и капитални трошоци врз основа на договор со добавувачи во странска валута.

Валутата која влијае на зголемување на овој ризик е во најголем дел УСД. Друштвото управува со валутниот ризик преку намалување на бројот на договори со странски компании во УСД, и воведување договори во ЕУР. Друштвото поседува мали парични резерви во УСД валута. Друштвото користи парични депозити во МКД или депозити во МКД со девизна клаузула во евра, со цел заштита од странски валутен ризик како и домашен валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките.

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

Б) Валутен ризик (продолжение)

Сепак, набавната цена на нафтените деривати на кои се набавуваат од поврзани субјекти на Друштвото е деноминирана во ЕУР, освен еден производ кој е деноминиран во УСД, но сите деривати се поврзани со цената на нафтата и нафтените деривати на светскиот пазар, кои исто така се деноминирана во УСД. Следствено, постои инхерентен деловен ризик поврзан со овие трансакции.

Изложеноста на Друштвото на валутен ризик е како што следи:

2023	МКД	ЕУР	УСД	ГБП
Средства				
Парични средства	3.022.291	172.100	5.711	-
Побарувања од купувачи и останати тековни финансиски средства	1.091.168	138.470	200.016	-
Вкупно средства	4.133.459	310.570	205.727	-
Обврски				
Обврски кон добавувачи	469.824	362.952	216.744	-
Останати тековни обврски	944.939	-	-	-
Вкупно обврски	1.414.763	362.952	216.744	-
Нето изложеност	2.698.696	(52.382)	(11.017)	-

2022	МКД	ЕУР	УСД	ГБП
Средства				
Парични средства	2.877.681	122.040	19.702	-
Побарувања од купувачи и останати тековни финансиски средства	962.992	136.661	36.016	-
Вкупно средства	3.840.673	258.701	55.718	-
Обврски				
Обврски кон добавувачи	299.409	406.827	220.331	-
Останати тековни обврски	691.762	-	-	-
Вкупно обврски	991.171	406.827	220.331	-
Нето изложеност	2.849.502	(148.126)	(164.613)	-

Друштвото остварило повеќе набавки УСД отколку реализираните продажби во УСД. На 31 декември 2023, доколку вредноста на УСД е за 1% (2022: 1%) поголема или помала во однос на МКД, добивката по оданочување ќе изнесува МКД 110 илјади (2022: МКД 1.646 илјади) поголема или помала, соодветно. Друштвото остварило повеќе набавки ЕУР отколку реализираните продажби во ЕУР. На 31 декември 2023, доколку вредноста на ЕУР е за 1% (2022: 1%) поголема или помала во однос на МКД, добивката по оданочување ќе изнесува МКД 524 илјади (2022: МКД 1.481 илјади) поголема или помала, соодветно.

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

В) Каматен ризик

Каматниот ризик претставува ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти поради движење на пазарните каматни стапки. Промената на каматните стапки и каматните маржи може да влијае врз финансиските трошоци и финансиските инвестиции.

Промената на пазарните каматни стапки влијае врз приходот од камати на орочените банкарски депозити. На 31 декември 2023 Друштвото нема депозити во банките (2022: нула).

Г) Ценовен ризик

Друштвото има изложеност на цените на стоките на ниво на цените на нафтени деривати. Тоа влијае на вредноста на залихите и продажните маржи, кои пак влијаат на идните парични текови на друштвото. Во случај на ценовен ризик, нивото на изложеност се определува со износот на залихите по цена на секој датум на балансот на состојба. Политиката на друштвото е да ги прикаже своите залихи по вредност пониска од историската набавна вредност и нето-реализирана вредност, а на резултатот влијае намалувањето на сметководствената вредност на залихите.

Обемот на изложеноста директно се однесува на нивото на залихите и стапката на намалување на цената. Изложеноста на продажната маржа се однесува на апсолутното ниво на маржа генерирана од работењето на рафинериите, главно поттикната од регулираните цени за домашниот пазар од страна на владините органи и Platts цените за странскиот пазар. Друштвото управува со ризикот на изложеност на маржа со оптимизација на производството и увозот, со цел да има поволно ниво на залихи за да ја контролира продажната маржа.

Д) Кредитен ризик

Кредитниот ризик се дефинира како ризик од неисполнување на обврската од едната страна предизвикувајќи загуба за другата страна. Друштвото е изложено на кредитен ризик преку оперативните активности и одредени финансиски активности. Процесот на управување на кредитниот ризик од оперативните активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитетот и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример, активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на оптужување, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка на проследување на долгот врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот. Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредибилитетот - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани – што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните трансакции.

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)**3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)****Д) Кредитен ризик (продолжение)**

Процедурите на Друштвото обезбедуваат на перманентна основа продажбата да се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и да не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

Друштвото има банкарски гаранции, хипотеки и меници, како и останати средства за обезбедување со купувачите со цел да ја осигура нивната наплата. Друштвото не гарантира за обврските на други страни. Максималната изложеност на кредитниот ризик е претставена преку вредноста на финансиските средства во Извештајот за финансиска состојба.

Друштвото смета дека максималната изложеност е претставена преку износот на побарувањата намалени за исправката на вредност и износот на банкарските депозити, на датумот на Извештајот за финансиска состојба. Раководството соработува со најеминентните банки кои се во домашна или странска сопственост на домашниот пазар.

Изложеноста на Друштвото на кредитниот ризик на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година е прикажана во следната табела:

	2023	2022
Пари и парични средства	3.200.102	3.019.423
Побарувања од купувачи	607.776	224.820
Останати побарувања	821.878	910.849
	4.629.756	4.155.092

Во категоријата пари и парични средства прикажани во табелата, не се вклучени парите во благајна бидејќи не постои кредитен ризик за оваа категорија.

Побарувањата се прикажани како што следи:

	31 декември 2023		31 декември 2022	
	Побарувања од купувачи во земјата	Побарувања од купувачи во странство	Побарувања од купувачи во земјата	Побарувања од купувачи во странство
Недоспеани и побарувања за кои не е направена исправка	253.329	338.888	46.640	170.995
Доспеани побарувања за кои не е направена исправка	15.557	2	5.833	1.352
Побарувања за кои е направена исправка	46.627	19.800	46.620	20.487
Бруто	315.513	358.690	99.093	192.834
Намалено за: Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(46.627)	(19.800)	(46.620)	(20.487)
Нето	268.886	338.890	52.473	172.347

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)**3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)****Д) Кредитен ризик (продолжение)**

Побарувањата од купувачите во износ од МКД 15.559 илјади (2022: 7.185 илјади) се побарувања кои се доспеани, а за кои не е направена исправка. Истите во најголем дел се однесуваат на побарувања со застареност не повеќе од 30 дена, за кои нема случај на неплаќање во претходните периоди и се обезбедени со колатерал. Повеќе детали се презентирани во Белешка 20.

ѓ) Ризик на ликвидност

Ризик на ликвидност претставува ризикот од неспособност на Друштвото да ги исплати своите обврски навремено. Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на пари и парични средства со цел да ги подмири обврските во иднина. Секој вишок на парични средства најчесто се депонира во комерцијалните банки. Процесот на управување со ризикот на ликвидност вклучува проекција на паричните текови според девизни валути и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги во предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Редовни проекции на паричните текови се подготвуваат и надополнуваат од страна на оддел за плаќања.

Финансиските обврски на Друштвото, подделни по категории според нивната доспеаност, прикажана според преостанатиот период сметано од денот на Извештајот за финансиска состојба до денот на нивната доспеаност според договор, се прикажани во следнава табела. Презентираните износи претставуваат недисконтирани парични текови според договор.

	Помалку од 3 месеци	Помеѓу 3 месеци и 1 година	Над 1 година
На 31 декември 2023			
Обврски кон добавувачи*	867.093	3.708	-
Останати тековни обврски	944.939	-	-
	1.812.032	3.708	-
На 31 декември 2022			
Обврски кон добавувачи*	741.524	-	-
Останати тековни обврски	691.762	-	-
	1.433.286	-	-

Анализата на доспеаноста се однесува само на финансиските инструменти и затоа законските обврски се исклучени од оваа анализа.

* Исклучени обврски кон странски и домашни добавувачи пред превземањето

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.2 Управување со ризикот на капитал

Целта на Друштвото при управување на капиталот е да ја зачува способноста да продолжи со своите активности во континуитет и со тоа да овозможи добивка за акционерите и бенефиции за останатите заинтересирани страни, како и да одржува оптимална структура на капиталот со цел да го намали трошокот на капитал. Раководството направи проценка на принципот на континуитет и врз основа на сегашната ликвидна позиција на Друштвото и направените планови нема неизвесност која влијае на принципот на континуитет.

3.3 Проценка на објективната вредност

Категориите пари и парични средства, побарувања од купувачи и останати финансиски средства имаат краток рок на доспевање. Поради оваа причина, нивната сметководствена вредност на денот на известување е слична со нивната објективна вредност.

Во табелата подолу е прикажана категоризацијата на финансиските средства освен финансиските средства расположливи за продажба на 31 декември 2023 година:

	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Пари и парични средства	3.200.102	3.200.102
Побарувања од купувачи	607.776	607.776
Останати финансиски средства	821.878	821.878
	4.629.756	4.629.756

Во табелата подолу е прикажана категоризацијата на финансиските средства освен финансиските средства расположливи за продажба на 31 декември 2022 година:

	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Пари и парични средства	3.019.423	3.019.423
Побарувања од купувачи	224.820	224.820
Останати финансиски средства	910.849	910.849
	4.155.092	4.155.092

4. Значајни сметководствени проценки

Сметководствените проценки направени од страна на Друштвото постојано се следат и се базираат на претходно искуство и останати фактори, вклучувајќи предвидување на идни настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

А) Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките. Друштвото го преоцени корисниот век на средствата и утврди пократок корисен век на дел од средствата. Ова резултираше со повисока амортизација од МКД 172.202 илјади (2022: МКД 61.600 илјади), кои беа признаени во Трошоци за оператива и логистика. Истиот трошок се очекува и во 2024 година.

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни МКД 25.218 илјади (2021: МКД 14.921 илјади).

Користените стапки на амортизација се најдобрата проценка за корисниот век на средствата на Друштвото.

Б) Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Друштвото (со поддршка на неговиот краен сопственик) ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено. Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа.

Покрај тоа, Друштвото ги зема во предвид идните приходи и трошоци, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

4. Значајни сметководствени проценки (продолжение)

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки (продолжение)

В) Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи. За оние купувачи кои се во банкрот или ликвидација, оштетувањето се пресметува индивидуално, додека за останатите купувачи се пресметува врз база на портфолиото, земајќи ја во предвид старосната структура на побарувањата и минатите отписи, кредитната способност на купувачите и промените во условите за плаќање. Овие фактори се оценуваат периодично и се прават промени доколку е потребно, Проценките вклучуваат предвидувања за идните активности на купувачот и идните наплати на побарувањата. Доколку финансиската состојба на купувачите се влоши, отписите на тековните побарувања ќе бидат повисоки од предвидените и може да го надминат нивото на загуба што веќе е признаено.

Г) Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти. Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

4.2. Претпоставки

А) Данок на солидарност

На 25 септември 2023 година стапи на сила Законот за данок на солидарност и истиот е применлив само за 2023 година. Основата за пресметка се резултати од изминати години. Согласно одредбите од законот, утврден е дополнителен данок. Даночната стапка е 30%. Данокот на солидарност е еднократна јавна давачка за 2023 година, меѓутоа не се пресметува и плаќа врз основа на реалниот резултат за 2023 година, туку на номинална сума поврзана со резултатот – даночна основа за годината завршена на 31 декември 2022 година и по одредени корекции. Раководството смета дека данокот на солидарност не ја задоволува дефиницијата за барањата на МСС 12 – Данок на добивка и затоа е прикажан како Други оперативни трошоци во Билансот на успех во Годишната сметка и Финансиските извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година.

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

5. Продажби

	2023	2022
Продажби на домашен пазар	34.003.199	44.634.466
Продажби на странски пазар	15.232.944	15.329.984
	49.236.143	59.964.450

Продажбите на домашен и странски пазар претставуваат продажба на нафтени деривати.

6. Трошоци содржани во продадени производи

	2023	2022
Набавна вредност на трговски стоки	47.980.827	58.308.499
Исправка на вредност на залиха	38.793	93.673
Трошоци на манипулација, кало и растур	39.865	45.100
	48.059.485	58.447.272

7. Трошоци за оператива и логистика

	2023	2022
Амортизација	222.668	128.073
Трошоци за бруто плати и други бенефиции	173.801	154.727
Електрична енергија	21.322	58.967
Останати фиксни трошоци	14.049	22.140
Трошоци за осигурување	40.588	47.444
Трошоци за одржување	24.431	12.446
Трошоци за превоз и храна на вработените	21.932	26.706
Сопствена потрошувачка на горива	2.510	2.596
Разни трошоци	29.480	15.081
Трошоци за отпремнина	562	3.821
Трошоци за телекомуникации	409	418
Трошоци за канцелариска опрема	437	389
	552.189	472.808

Останати фиксни трошоци вклучуваат трошоци за комунални услуги, транспорт на вработени и употреба на сопствени производи.

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

8. Административни трошоци

	2023	2022
Трошоци за бруто плати и други бенефиции	78.042	65.121
Разни трошоци	54.270	63.669
Амортизација	16.448	14.424
Останати фиксни трошоци	25.095	12.099
Трошоци за односи со јавноста и рекламирање	16.056	11.331
Трошоци за закупнина	8.440	6.353
Трошоци за превоз и храна на вработените	6.719	8.175
Трошоци за осигурување	4.312	6.257
Трошоци за одржување	1.647	1.180
Службени патувања	1.831	735
Трошоци за отпремнина	1.484	-
Трошоци за телекомуникации	1.062	1.370
Трошоци за канцелариска опрема	252	262
	215.658	190.976

Разните трошоци вклучуваат трошоци за членарини, менаџерски трошоци, трошоци за ревизија, и останати непроизводствени трошоци. Останати фиксни трошоци вклучуваат трошоци за комунални услуги и употреба на сопствени производи.

9. Продажни и дистрибутивни трошоци

	2023	2022
Трошоци за бруто плати и други бенефиции	38.886	33.479
Разни трошоци	25.996	21.480
Амортизација	16.063	6.715
Трошоци за одржување	1.007	1.130
Останати варијабилни трошоци	3.547	3.413
Трошоци за превоз и храна на вработените	1.974	2.434
Трошоци за превоз на производи	3.179	1.869
Останати фиксни трошоци	44.482	15.659
Трошоци за закупнина	2.579	1.552
Трошоци за односи со јавноста и рекламирање	3.806	3.099
Трошоци за отпремнина	-	1.519
Членарини и претплати	8	8
Трошоци за осигурување	3.581	2.088
Трошоци за канцелариска опрема	398	392
Трошоци за телекомуникации	246	251
	145.752	95.088

Разните трошоци претежно се однесуваат на трошоци за контрола на квалитетот на нафтените деривати при извоз.

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

10. Други оперативни приходи

	2023	2022
Дополнително утврдени приходи	3.755	2.990
Приходи од субвенции	602	256
Приходи од продажба на електрична енергија	9.545	21.249
Наплатени отпишани побарувања	1.115	1.599
Приходи од дивиденди	683	621
	15.700	26.715

11. Други оперативни трошоци

	2023	2022
Резервации за судски спорови	8.295	103.114
Исправка на вредноста на залихата	1.793	136
Исправка на вредноста на спорни и сомнителни побарувања	13	95
Трошоци за отстранување на отпад	2.460	1.518
Нето книговодствена вредност на отугени основни средства	26	24
Трошоци за продадена електрична енергија	6.816	14.479
Трошоци поврзани со COVID-19	-	11.773
Данок на солидарност	49.718	-
	69.121	131.139

Во однос на ревизијата спроведена во текот на 2019 година од страна на царинските органи во Северна Македонија за фискалните години 2014 – 2018 како и периодот јануари – мај 2019 година, изречениот износ кон Друштвото заклучно со 31 декември 2023 година изнесува МКД 1.205 милиони и истиот е целосно платен. Резервацијата од МКД 58 милиони, кој беше вклучена во Извештајот за финансиската состојба за 31 декември 2022 година е целосно искористена, додека дополнителни расходи од МКД 8 милиони се признаени во Извештајот за сеопфатна добивка за 31 декември 2023 година. Сите очекувани Одлуки се добиени. Од тие причини, не се очекува да бидат изречени дополнителни износи од страна на релевантните царински органи за 2019 година. Друштвото го задржува својот став дека постапувало во секое време во согласност со сите релевантни закони, како и според добиените мислења од експерти, и има намера да ги оспори сите такви одлуки до крајно судско ниво, и на локално, и ако е можно и на меѓународно ниво.

Не беа признаени дополнителни трошоци поврзани со COVID-19 во 2023 година (2022: МКД 11.773 илјади). Овие трошоци вклучуваат материјали за безбедност, тестови за COVID-19, трошоци за дезинфекција итн.

На 25 септември 2023 година стапи на сила Законот за данок на солидарност. Во согласност со барањата на законот, утврден е дополнителен данок од МКД 49.718 илјади. Друштвото го призна данокот како еднократен трошок за 2023 година и го плати во законски предвидената временска рамка.

12. Финансиски приходи и трошоци

	2023	2022
Позитивни курсни разлики – нето	17.821	-
Приходи од камати	6.791	2.533
Финансиски приходи	24.612	2.533
Негативни курсни разлики – нето	-	(20.257)
Трошоци за камати	(21)	(29)
Трошоци за банкарски провизии	(14.336)	(16.655)
Финансиски трошоци	(14.357)	(36.941)
Финансиски приходи/(трошоци) – нето	10.255	(34.408)

13. Трошок за данок на добивка

Признаено во Извештајот за сеопфатна добивка:

	2023	2022
Добивка/(загуба) пред оданочување	219.893	618.040
Трошок за данок од 10 %	21.989	61.804
Корекции:		
Неданочен одбиток според локални прописи	7.786	10.301
Примени дивиденди	(68)	(62)
Реинвестирана добивка	(1.500)	-
Трошок за данок	28.207	72.043
	2023	2022
<i>Тековни даночни расходи</i>		
Тековна година	(36.725)	(72.891)
<i>Трошок за одложен данок</i>		
Зголемување/(Намалување)на одложени даночни средства	8.518	848
Вкупен данок од добивка во Извештајот за сеопфатна добивка	(28.207)	(72.043)

Од 1 август 2014 година стапи на сила нов Закон на добивка, со примена од 1 јануари 2014 година за нето приход за 2014 година. Согласно одредбите на овој Закон (и измените од 2015 до 2022 година), даночната основица е добивката генерирана во текот на фискалната година зголемена за даночно непризнаените трошоци и намалена за приходите од данок (дивидендите што се веќе оданочени по исплатувачот), оданочена по даночна стапка од 10%.

Даночните органи имаат право во секое време да ги проверат документите и извештаите во рок од 5 до 10 години од датумот на поднесениот даночен извештај и може да утврдат дополнителни даночни обврски и казни. Раководството на Друштвото не очекува последици што може да резултираат со потенцијална материјална обврска по овој основ.

14. Заработка по акција

Основната заработка по акција се смета со делење на профитот на сопствениците на обични акции со просечен број на обични акции издадени во текот на годината:

	2023	2022
Добивка за годината	191.686	545.997
Добивка за сопствениците на обични акции	191.686	545.997
Просечен број на издадени обични акции:	846.360	846.360

Просечен број на обични акции на Друштвото во 2023 е 846.360 (2022: 846.360). ОКТА нема преференцијални акции.

15. Нематеријални средства

	Софтвер и остати права	
	2023	2022
Набавна вредност		
Состојба на 1 Јануари	120.969	119.276
Зголемување	1.311	1.693
Софтвер во изработка	-	-
Состојба на 31 Декември	122.280	120.969
Исправка на вредноста		
Состојба на 1 Јануари	84.498	76.390
Амортизација	8.274	8.108
Состојба на 31 Декември	92.772	84.498
Нето сметководствена вредност на 31 Декември	29.508	36.471

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

16. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште	Згради	Машини и опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2023					
Набавна вредност	247.319	3.248.171	6.409.699	84.117	9.989.306
Акумулирана амортизација	-	(3.040.669)	(5.761.428)	-	(8.802.097)
Нето книговодствена вредност	247.319	207.502	648.271	84.117	1.187.209
Година завршена на 31 декември 2023					
Почетна нето книговодствена вредност	247.319	207.502	648.271	84.117	1.187.209
Зголемувања	-	-	-	396.776	396.776
Намалувања	-	(2.127)	(2.697)	-	(4.824)
Пренос од инвестиции од тек	-	47.522	84.583	(132.105)	-
Намалувања на амортизација	-	2.127	2.671	-	4.798
Амортизација	-	(21.277)	(225.627)	-	(246.904)
Крајна нето книговодствена вредност	247.319	233.747	507.201	348.788	1.337.055
На 31 декември 2023					
Набавна вредност	247.319	3.293.566	6.491.585	348.788	10.381.258
Акумулирана амортизација	-	(3.059.819)	(5.984.384)	-	(9.044.203)
Нето книговодствена вредност	247.319	233.747	507.201	348.788	1.337.055
Година завршена на 31 декември 2022					
Почетна нето книговодствена вредност	247.319	218.093	731.112	70.907	1.267.431
Зголемувања	-	-	-	60.907	60.907
Намалувања	-	(8.519)	(20.972)	-	(29.491)
Пренос од инвестиции од тек	-	13.585	34.112	(47.697)	-
Намалувања на амортизација	-	8.519	20.947	-	29.466
Амортизација	-	(24.176)	(116.928)	-	(141.104)
Крајна нето книговодствена вредност	247.319	207.502	648.271	84.117	1.187.209
На 31 декември 2022					
Набавна вредност	247.319	3.248.171	6.409.699	84.117	9.989.306
Акумулирана амортизација	-	(3.040.669)	(5.761.428)	-	(8.802.097)
Нето книговодствена вредност	247.319	207.502	648.271	84.117	1.187.209

Од вкупните трошоци за амортизација (на материјалните и нематеријалните средства), во трошоци за оператива и логистика вклучени се МКД 222.668 илјади (2022: МКД 128.073 илјади), во административни трошоци се вклучени МКД 16.448 илјади (2022: МКД 14.424 илјади) и во продажни и дистрибутивни трошоци се вклучени МКД 16.063 илјади (2022: МКД 6.715 илјади).

16. Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

Друштвото го преиспита корисниот век на средствата и утврди пократок корисен век на дел од средствата. Ова резултираше со повисока амортизација од МКД 172.202 илјади (2022: МКД 61.600 илјади), кои беа признаени во Трошоци за оператива и логистика. Истиот трошок се очекува и во 2024 година.

Земајќи ја во предвид промената на природата на операциите на Друштвото, раководството го провери моделот на вреднување на недвижностите, постројките и опремата на 31 декември 2023. Надоместливата вредност се базира на употребливата вредност, сметајќи ги оперативните активности на трговијата и рафинирањето како една единица која генерира парични приливи. При определувањето на употребливата вредност, проектираните парични текови беа дисконтирани со дисконтна стапка од 8,1% (4,5% во 2022) по оданочување. Резултатите од тестот не покажаа дека е потребно да се направи обезвреднување на 31 декември 2023 година, како и на 31 декември 2022. Раководството направи сензитивна анализа на сегашната пазарна вредност на компанијата употребувајќи различни стапки на дисконт и заклучи дека пазарната вредност на компанијата е повисока од нето книговодствената вредност на средствата во различни неповолни сценарија.

17. Финансиски средства расположливи за продажба

	2023	2022
На 1 јануари	14.004	16.204
Зголемувања	-	-
Отуѓување	-	-
Нето добивки пренесени во ревалоризациони резерви	(652)	(2.200)
На 31 декември	13.352	14.004

Финансиските средства расположливи за продажба се деноминирани во македонски денари и го вклучуваат следново:

	2023	2022
Вложувања во компании	13.352	14.004
	13.352	14.004

18. Одложени даночни средства

Признаените одложени даночни средства се припишуваат на пренесените даночни загуби и разлика во стапките на амортизација. Друштвото не препознало никаква одложена даночна обврска.

Движење на времени разлики во текот на годината

	Баланс на 1 Јануари 2023	Искористено одложено даночно средство	Признаена во приход	Баланс на 31 Декември 2023
Во илјади денари				
Амортизација на средства	6.405	-	8.518	14.923
	6.405	-	8.518	14.923

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

18. Одложени даночни средства (продолжение)

Времените разлики се однесуваат на пренесените даночни загуби и разликата помеѓу користените групациски стапки на амортизација и официјалните стапки објавени од Управата за Јавни Приходи.

19. Залихи

	2023	2022
Трговска стока	776.354	1.054.666
Резервни делови и ситен инвентар	19.451	20.764
Вкупно залихи	795.805	1.075.430

Во текот на 2023 година се признаени расходи за залихи евидентирани по нето-остварлива вредност во износ од 38.793 илјади МКД (2022: МКД 93.673 илјади). Овој износ е признаен како набавна вредност на залихите.

20. Побарувања од купувачите и други побарувања

Нето книговодствената вредност на побарувањата од купувачите е следната:

	2023	2022
Купувачи во земјата	315.513	99.093
Купувачи од странство	358.690	192.835
Побарувања од купувачи - бруто	674.203	291.928
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(66.427)	(67.108)
Вкупно побарувања од купувачи	607.776	224.820

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

20. Побарувања од купувачите и останати побарувања (продолжение)

Нето книговодствената вредност на побарувањата од купувачите и останатите побарувања е следната:

	2023	2022
Купувачи во земјата	315.513	99.044
Купувачи од странство	317.961	192.786
Купувачи поврзани субјекти во земјата (Белешка 28)	-	49
Купувачи поврзани субјекти во странство (Белешка 28)	40.729	49
Намалено за: Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(66.427)	(67.108)
Побарувања од купувачите - нето	607.776	224.820
Побарувања од “Escrow” сметка	769.497	769.497
Претплатени трошоци	41.147	55.545
Авансни плаќања	10.503	8.797
Други краткорочни побарувања	269	8
Побарувања за данок на добивка	38.364	-
Побарувања за ДДВ	462	77.002
Останати побарувања	860.242	910.849
	1.468.018	1.135.669

Побарувањата од поврзани субјекти претставуваат побарувања од Вардакс, ЕКО Бугарија и Југопетрол (Белешка 28).

Според одредбите од Договорот за купопродажба и концесија од 8 мај 1999 склучен помеѓу ЕЛ.П.ЕТ. Балканики С.А. (матичната компанија) и Владата на Република Северна Македонија, Друштвото има евидентирано побарувања за периодот од 2000 до 2004 година, во износ од приближно МКД 769.497 илјади кои се настанати пред преземањето на Друштвото од страна на ЕЛ.П.ЕТ. Балканики С.А.

Старосната анализа на побарувања од купувачите е како што следи:

	2023	2022
Недоспеани	592.217	218.612
до 30 дена	15.557	3.228
од 30 до 90 дена	2	2.333
од 90 дена до 1 година	-	647
Над 1 година	66.427	67.108
Вкупно бруто побарувања од купувачи	674.203	291.928

Движењата на провизијата за исправка на вредноста на побарувањата од купувачи е како што следи:

	2023	2022
На 1 јануари	67.108	65.876
Провизија за исправка на вредност на побарувањата	13	95
Наплатени провизирани побарувања	-	-
Ослободување на провизија	-	-
Трансфери	(694)	1.137
На 31 декември	66.427	67.108

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

20. Побарувања од купувачите и останати побарувања (продолжение)

Исправката на вредност генерално се отпишува кога не постојат предвидувања за надомест на побарувањето.

Старосната структура на побарувањата кои имаат исправка на вредноста е како што следи:

	2023	2022
Над 1 година	66.427	67.108
Над 180 дена	-	-
	66.427	67.108

Нето книговодствените вредности на побарувањата од купувачите се деноминирани во следниве валути:

	2023	2022
МКД	269.290	52.143
ЕУР	138.470	136.661
УСД	200.016	36.016
	607.776	224.820

Нето книговодствените вредности на останатите побарувања се деноминирани во следниве валути:

	2023	2022
МКД	860.242	910.849
	860.242	910.849

Пазарната вредност на побарувањата од купувачите и останатите побарувања на денот на Извештајот за финансиска состојба е иста со нивната нето книговодствена вредност.

21. Пари и парични средства

	2023	2022
Денарски жиро - сметки	3.019.888	2.876.365
Девизни жиро - сметки	177.811	141.750
Благајна	-	-
Останати парични средства	4.538	4.495
Исправка на вредноста на паричните средства	(2.135)	(3.187)
	3.200.102	3.019.423

Нето книговодствената вредности на парите и паричните средства се деноминирани во следните валути:

	2023	2022
МКД	3.022.291	2.877.681
ЕУР	172.100	122.040
УСД	5.711	19.702
	3.200.102	3.019.423

22. Средства наменети за продажба

	2023	2022
Недвижности, постројки и опрема	-	2.021
	<u>-</u>	<u>2.021</u>

Средствата кои се чуваат за продажба се признаени по нивната објективна вредност намалена за проценетите трошоци за продажба во текот на 2022 година. Во текот на 2018 година, ОКТА склучи рамковен договор за екстракција и продажба на благородни метали содржани во катализаторите кои претходно биле користени за рафинирање на сурова нафта. Катализаторот е класифициран како средства кои се чуваат за продажба од датумот кога компанијата го склучи договорот. Компанија изврши вреднување на објективната вредност на средството и призна трошоци за обезвреднување на средствата во износ од 129.508 МКД заклучно со 31 декември 2018 година. Во текот на 2020 и 2021 година главниот дел од катализаторот беше продаден, а вреднувањето на продажната вредност е извршено со 31.12.2022 година. Во текот на 2023 година, останатите делови од катализаторот беа продадени и разликата помеѓу продажната вредност и сметководствената вредност беше признаена во Извештајот за сеопфатна добивка.

23. Капитал и резерви**А) Акции**

Вкупниот број на обични акции изнесува 846.360 обични акции со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција (2021: 846.360 со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција). Сите издадени акции се целосно платени.

Заклучно со 31 декември 2023 структурата на акционерите е како следи:

	Број на обични акции	Вкупен број на акции	% од вкупниот акционерски капитал
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	689.875	689.875	81,51 %
ДПТУ Пуцко Петрол	93.530	93.530	11,05 %
Други 1)	62.955	62.955	7,44 %
	<u>846.360</u>	<u>846.360</u>	<u>100%</u>

1) Акционери кои индивидуално се сопственици на помалку од 0,4% од акционерскиот капитал.

Б) Дивиденди

Исплатата на дивидендата на компанијата во текот на 2023 година изнесува МКД 183.649 илјади (2022: МКД 61.425 илјади). Објавените и исплатените дивиденди за годината која заврши на 31 декември 2023 во целост се однесуваат на дивиденди на обични акции. Нема други објавени дивиденди.

23. Капитал и резерви (Продолжува)**Б) Дивиденди (Продолжува)**

Објавени и платени во периодот што завршува на 31 декември 2023 година

Конечна дивиденда од задржана добивка:

Објавени:	184.507
Платени објавени дивиденди во текот на 2023 година:	183.649
Платени објавени дивиденди во претходните години:	-
Вкупно платени	<u><u>183.649</u></u>

В) Резерви***Законски резерви***

Според македонската регулатива, Друштвото е обврзано да има задолжителни законски резерви издвоени преку резервирања од нето добивката. Со промените во законот за трговски друштва ефективен од 1 јануари 2013 годишното издвојување за законски резерви треба да изнесува минимум 5% од добивката, освен доколку Друштвото има веќе издвоено резерви кои изнесуваат една десетина (1/10) од основниот акционерски капитал. Друштвото го има достигнато потребното минимално ниво на законски резерви во претходните години и според тоа нема издвојувања за законски резерви во 2023 година.

Ревалоризациони резерви

Ревалоризационите резерви се однесуваат за: (а) недвижности, постројки и опрема, и се состојат од кумулативното зголемување на нивната сегашната вредност врз основа на зголемувањето на индексот на цени на производителите на денот на ревалоризација, кое се пресметуваше до 2003 во износ од МКД 114.419 илјади (2022: МКД 114.419 илјади), и (б) негативните ефекти од ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба и долгорочни бенефиции на вработените во износ од МКД 10.526 илјади (2022: 10.343 илјади).

Останати резерви

Останатите резерви се однесуваат на реинвестирана добивка врз основа на Одлука донесена на Сообрањето на акционери во износ од МКД 863.398 илјади (2022: МКД 317.402 илјади)

24. Обврски за бенефиции на вработените

	2023	2022
Отпремнини за пензионирање и јубилејни награди	12.426	13.420
	<u><u>12.426</u></u>	<u><u>13.420</u></u>

Претпоставките се базирани на актуарските пресметки изготвени во согласност со објавените статистики во земјата. Обврските за бенефиции на вработените се сметаат годишно од страна на независен актуар со користење на метода на кредитирање на проектирана единица.

24. Обврски за бенефиции на вработените (продолжение)*Стапка на смртност:*

Од проучување на стапките на смртност во минатите години Друштвото одреди репрезентативна стапка за очекувана смртност во Република Северна Македонија. Користена е стандардната табела на смртност EVK2000 за 2023 и 2022 година.

	2023	2022
Износи признаени во Извештајот за финансиска состојба		
Сегашна вредност на обврската	12.426	13.420
Пазарна вредноста на средствата на планот	-	-
Нето обврска/ (средства) во Извештајот за финансиска состојба	12.426	13.420
Износи признаени во Извештајот за сеопфатна добивка		
Трошок за тековна услуга	1.200	952
Нето камата на нето обврската/ (средство) од планот за дефинирани користи	399	313
Трошоци за минати услуги	549	481
Подмирување/ Скратувања/ Загуба/ (добивка) од престанок	1.829	5.140
Признавање на актуарски (добивки)/ загуби	(361)	(1.045)
Редовен трошок во Извештајот за сеопфатна добивка	3.616	5.841
Подмирување/ Скратувања/ Загуба/ (добивка) од престанок	-	-
Вкупен трошок во Извештајот за сеопфатна добивка	3.616	5.841
Усогласување на обврската		
Обврски за план на дефинирани користи на почетокот на периодот	13.420	14.982
Трошок за тековна услуга	1.200	952
Трошок за камата	399	313
Трошоци за минати услуги	549	481
Бенефиции платени директно од Друштвото	(4.142)	(7.857)
Подмирување/ Скратувања/ Загуба/ (добивка) од престанок	1.829	5.140
Актуарски (добивки)/ загуби - искуство	(829)	(591)
Обврски за планот на дефинирани користи на крајот на периодот	12.426	13.420
Движење на нето обврската/ (средствата) во Извештајот за финансиска состојба		
Нето обврска/ (средство) во Извештајот за финансиска состојба на почетокот на годината	13.420	14.982
Директно платено бенефиции	(4.142)	(7.857)
Вкупно трошоци признаени во Извештајот за сеопфатна добивка	3.616	5.841
Вкупен износ признаен во останатата сеопфатна добивка	(468)	454
Нето обврска/ (средство) во Извештајот за финансиска состојба	12.426	13.420

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

24. Обврски за бенефиции на вработените (продолжение)

	2023	2022
Претпоставки		
Дисконтна стапка	5,9%	3,1%
Ценовна инфлација	3,5%	3,0%
Стапка на пораст на компензацијата	3,5%	3,0%
Траење на планот	6,37%	7,96%

25. Обврски кон добавувачи и останати обврски и резервирања

Нето книговодствената вредност на обврските кон добавувачи е следната:

	2023	2022
Обврски кон добавувачи во земјата	469.824	323.044
Обврски кон добавувачи во странство	579.696	603.523
	1.049.520	926.567

Нето книговодствената вредност на обврските кон добавувачи и останати обврски е следната:

	2023	2022
Обврски кон добавувачи во земјата	469.824	323.044
Обврски кон добавувачи во странство	16.986	5.308
Обврски кон поврзани субјекти во странство	386.900	416.081
Обврски кон добавувачи во странство пред превземање	175.810	182.134
Обврски кон добавувачи	1.049.520	926.567
Примени аванси	414.742	196.900
Обврски за акцизи	313.491	248.112
Обврски за плати	13.341	12.908
Обврски за персонален данок и придонеси	6.889	6.669
Данок од задршка	69	51
Провизија за судски спорови	2.027	1.786
Однапред предвидени трошоци	141.408	134.460
Резервирања за останати судски спорови (Белешка 29)	-	58.121
Обврски за данок на добивка	-	32.755
Обврски за ДДВ	52.972	-
Други тековни обврски	944.939	691.762
	1.994.459	1.618.329

Обврските кон поврзани субјекти претставуваат обврски кон Хеленик Петролеум С.А. Грција (белешка 28).

Нето книговодствените вредности на обврските кон добавувачи се деноминирани во следниве валути:

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

25. Обврски кон добавувачи и останати обврски и резервирања (продолжение)

	2023	2022
МКД	469.824	299.409
ГБП	-	-
УСД	216.744	220.331
ЕУР	362.952	406.827
	1.049.520	926.567

Нето книговодствените вредности на останатите обврски се деноминирани во следниве валути:

	2023	2022
МКД	944.939	691.762
	944.939	691.762

26. Трошоци по природа

	2023	2022
Набавна вредност за продадена трговска стока	47.980.827	58.308.499
Трошоци за вработените	290.729	253.327
Резервации за судски спорови	8.295	103.114
Трошоци за амортизација	255.179	149.212
Разни трошоци	109.746	100.230
Премии за осигурување	48.481	55.789
Останати фиксни трошоци	83.626	49.898
Трошоци за надомести на вработени за храна и превоз	30.625	37.315
Трошоци за манипулација и логистика	39.865	45.100
Потрошена електрична енергија	21.322	58.967
Трошоци поврзани со COVID-19	-	11.773
Промоции, реклами и спонзорства	19.862	14.430
Трошоци за одржување	27.085	14.756
Трошоци за закупнина	11.019	7.905
Трошоци за продадена електрична енергија	6.816	14.479
Трошоци за третман на отпад и укинување на стоки	2.460	1.518
Останати варијабилни трошоци	3.547	3.413
Трошоци за телекомуникациски услуги	1.717	2.039
Сопствена потрошувачка на гориво	2.510	2.596
Транспортни трошоци	3.179	1.869
Трошоци за отпремнина	2.046	5.340
Потрошок на канцелариски материјал	1.087	1.043
Трошоци за деловни патувања	1.831	735
Трошоци за претплати и списанија	8	8
Исправка на вредност на спорни и сомнителни побарувања	13	95
Исправка на вредност на залиха	38.793	93.673
Исправка на вредност на резервни делови и потрошен материјал	1.793	136
Исправка на вредност на средства што се чуваат за продажба	-	1.434
Нето книговодствена вредност на отуѓени основни средства	26	24
Данок на солидарност	49.718	-
	49.042.205	59.338.717

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

27. Трошоци за вработените

	2023	2022
Трошоци за плати	178.653	159.039
Придонеси и даноци за плати	89.215	79.888
Други бенефиции	22.861	14.400
	290.729	253.327
	2023	2022
Просечен број на вработени	264	262

28. Трансакции со поврзани субјекти

Друштвото е контролирано од ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.Грција, кој поседува 81,51% од акциите на Друштвото. Краен сопственик е Хеленик Петролеум С.А., со седиште во Грција. Останатите 7,44% од акциите на Друштвото се во сопственост на останати акционери и 11,05% од акциите се во сопственост на ДПТУ Пуцко Петрол Увоз-Извоз Доо Македонски Брод.

Следниве трансакции се направени со поврзаните страни, главниот акционер на компанија, компанијата краен сопственик (описани погоре во првиот став од оваа белешка) и други поврзани страни кои се компании членки на Групацјата Хеленик Петролеум.

Подолу се прикажани трансакциите со поврзаните субјекти:

Продажби на стоки и услуги

Продажби на стоки	2023	2022
ЕКО Србија	97.808	-
	97.808	-
Продажби на услуги	2023	2022
Вардакс С.А.	4.869	718
ЕКО Бугарија	-	1.091
Југопетрол А.Д	1.025	861
Хеленик Петролеум С.А.	14	-
	5,908	2.670

Набавки на сировини, стоки и услуги

Набавки на сировини и стоки	2023	2022
Хеленик Петролеум С.А.	46.677.803	57.546.035
Југопетрол А.Д	32.546	-
	46.710.349	57.546.035

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

28. Трансакции со поврзани субјекти (продолжение)

Набавки на услуги	2023	2022
Хеленик Петролеум С.А.	233	372
Хелпе Дигитал	26.359	26.321
Аспрофос С.А.	-	1.007
ХФЛ С.А.	5.451	5.457
ЕКО АБЕЕ	137	-
ЕКО Бугарија	46	44
	32.226	33.201

Салда кои произлегуваат од продажба на добра/услуги

Побарувања од продажби на стоки	2023	2022
ЕКО Србија	40.625	-
	40.625	-

Побарувања од продажби на услуги	2023	2022
Вардакс С.А.	-	49
ЕКО Бугарија	-	5
Југопетрол А.Д.	104	44
	104	98

Салда кои произлегуваат од набавки на сировини, стоки и услуги

Обврски од набавки на сировини и стоки	2023	2022
Хеленик Петролеум С.А.	385.832	411.597
	385.832	411.597

Обврски од набавки на услуги	2023	2022
ХФЛ С.А.	454	454
Хеленик Петролеум С.А.	188	561
Хелпе Дигитал	426	3.425
ЕКО Бугарија	-	44
	1.068	4.484

Надоместоци за раководството

Раководство ги вклучува членовите на Одборот на директори и Директорите на Друштвото. Надоместоците платени или кои треба да се платат на раководство за услугите се прикажани подолу:

	2023	2022
Нето плати	31.364	27.209
Даноци и придонеси од плата	10.601	9.653
Останати бенефиции	5.942	2.943
	47.907	39.805

29. Потенцијални обврски и правни спорови**Банкарски гаранции**

Друштвото има потенцијални обврски во однос на банкарски гаранции кои произлегуваат од нејзиниот нормален тек на работење. Не се очекува да произлезат значајни обврски, како резултат на потенцијалните обврски. На 31 декември 2023 година, Друштвото има банкарски гаранции во износ од МКД 1.005.520 илјади (2022: МКД 979.241 илјади). На датумот на овие финансиски извештаи, не се очекуваат никакви дополнителни плаќања.

Неискористени кредитни лимити

На 31 декември 2023 година Друштвото нема неискористени кредитни лимити (2022: 1.287.668 илјади).

Правни спорови

Во рамките тековните активности, постои можност да се добијат тужби против Друштвото. Врз основа на сопствени проценки, како и совети од интерни и екстерни консултанти, раководството на Друштвото смета дека тужбите нема да предизвикаат материјални загуби од побарувањата за кои не се направени резервирања (Белешка 25).

30. Превземени обврски**Обврски по основ на оперативен наем**

Друштвото користи возила под оперативен наем. Трошоците кои произлегуваат од наемот се прикажани во Извештајот за сеопфатна добивка, Белешка 7,8 и 9.

Во табелата долу се прикажани идните минимални плаќањата кои произлегуваат од оперативниот наем:

	2023	2022
Не повеќе од 1 година	13.479	10.903
Повеќе од 1 година но не повеќе од 5 години	26.852	13.217
	40.331	24.120

Капитални обврски

Заклучно со 31 декември 2023 година Друштвото има капитални обврски во износ од ЕУР 2,4 милиони за изградба на фотоволтаици.

31. Настани по периодот на известување

Нема настани по периодот на известување кои би имале влијание врз Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за финансиската состојба и Извештајот за парични текови за 2023 година.

--	--	--	--	--

Период

--	--

Контролор

--	--	--

Вид работа

0	4	0	7	4	0	0	9
---	---	---	---	---	---	---	---

Идентификационен број (ЕМБС)

0	0	0	0	0	0	9	8	7	2	5	3	3	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Резервни кодекси

Назив на друштвото

ОКТА РАФИНЕРИЈА НА НАФТА АД СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон

ул.1 бр25 с.Миладиновци

Скопје

02 2532107

Адреса за е-пошта

okta.info@helpe.gr

Единствен даночен број

4	0	3	0	9	8	0	2	5	4	8	4	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)на ден 31.12. 2023 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		1,379,914,043	1,237,684,287
2.	І. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002	5	29,507,978	36,471,283
3.	Издатоци за развој	003			
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004	5	29,507,978	36,471,283
5.	Гудвил	005			
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006			
7.	Нематеријални средства во подготовка	007		0	0
8.	Останати нематеријални средства	008			
9.	ІІ. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009	6	1,337,054,565	1,187,209,454
10.	Недвижности (011+012)	010	6	481,066,693	454,821,513
10.а.	Земјиште	011	6	247,318,812	247,318,812
10.б.	Градежни објекти	012	6	233,747,881	207,502,701
11.	Постројки и опрема	013	6	444,750,694	605,603,478
12.	Транспортни средства	014	6	6,864,872	344,138
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015	6	55,544,195	42,283,110

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
14.	Биолошки средства	016			
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017			
16.	Материјални средства во подготовка	018	6	348,788,354	84,117,458
17.	Останати материјални средства	019	6	39,757	39,757
18.	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020			
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		13,351,500	14,003,550
20.	Вложувања во подружници	022			
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023			
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024			
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025			
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		13,351,500	14,003,550
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027			
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		13,351,500	14,003,550
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029			
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		0	0
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032			
28.	Побарувања од купувачи	033			
29.	Останати долгорочни побарувања	034			
30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		14,922,564	6,404,739
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		5,422,777,035	5,116,164,012
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		795,805,012	1,093,619,369
33.	Залихи на суровини и материјали	038		1,125,704	1,379,282
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		18,325,248	19,384,484
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040			
36.	Залихи на готови производи	041			
37.	Залихи на трговски стоки	042		776,354,060	1,072,855,603
38.	Залихи на биолошки средства	043			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		0	2,020,751
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		1,426,870,338	1,003,121,826
41.	Побарувања од поврзани друштва	046	7	40,758,930	120,033
42.	Побарувања од купувачи	047	7	567,017,417	224,700,338
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		10,502,857	8,796,855
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки	049		38,825,426	6
45.	Побарувања од вработените	050		268,797	7,683
46.	Останати краткорочни побарувања	051		769,496,911	769,496,911
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	0
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054			
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055			
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056			
50.	Побарувања по дадени заеми	057			
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058			
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		3,200,101,685	3,019,422,817
52.а.	Парични средства	060	8	3,195,563,932	3,014,928,057
52.б.	Парични еквиваленти	061	8	4,537,753	4,494,760
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		41,146,484	55,544,986
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		6,858,760,126	6,417,818,775
55.	B. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		0	0
56.	ПАСИВА: A. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065		4,851,877,875	4,844,881,982
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066	9	2,472,819,516	2,472,819,516
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067			
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068			
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069		0	0
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		103,892,660	104,076,515
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		1,358,116,362	812,119,797
63.	Законски резерви	072		494,718,176	494,718,176

64.	Статутарни резерви	073			
65.	Останати резерви	074		863,398,186	317,401,621

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		725,363,109	909,869,589
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076		0	0
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		191,686,228	545,996,565
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079			
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080			
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		1,867,015,620	1,498,198,284
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		12,425,798	13,420,201
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		12,425,798	13,420,201
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084			
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086			
78.	Обврски спрема добавувачи	087			
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088			
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089			
81.	Обврски по заеми и кредити	090			
82.	Обврски по хартии од вредност	091			
83.	Останати финансиски обврски	092			
84.	Останати долгорочни обврски	093			
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094			
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	095		1,854,589,822	1,484,778,083
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096	10	387,031,614	415,885,742
88.	Обврски спрема добавувачи	097	10	662,485,361	510,681,491
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		414,742,317	196,900,100
90.	Обврски по основ на даноци и придонеси на плата и надомести на плата	099		6,889,441	6,669,189
91.	Обврски кон вработените	100		13,340,836	12,907,865
92.	Тековни даночни обврски	101		366,531,567	280,917,324
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102			
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103			
95.	Обврски по заеми и кредити	104			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
96.	Обврски по хартии од вредност	105			
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		3,568,686	2,694,977
98.	Останати финансиски обврски	107			
99.	Останати краткорочни обврски	108		0	58,121,395
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		139,866,631	133,550,768
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТТУЃУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110			
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		6,858,760,126	6,476,631,034
103.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	112		0	0

Лице одговорно за составување на образецот: Име и презиме

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија

Потпис _____

Во _____ Скопје

На ден _____ 15.03 2023 година

Теодора Соломанова Илиќ

0100467

Скопје

Во,

На ден

15.03 2023 година

Име и презиме на законскиот застапник на друштвото

Димитриос Паскос

Потпис _____

[ ][ ][ ]			[ ][ ][ ][ ]				[ ][ ]																			
			Период				Контролор																			
[ ][ ][ ]	[0][4][0][7][4][0][0][9]	[2][0][0][0][0][0][0][9][8][7][2][5][3][3][1]																								
1 2 3	4 5 6 7 8 9 10 11	12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26																								
Вид работа	Идентификационен број (ЕМБС)	Резервни кодекси																								

Назив на друштвото **ОКТА РАФИНЕРИЈА НА НАФТА АД СКОПЈЕ**

Адреса, седиште и телефон ул.1 бр25 с.Миладиновци Скопје 02 2532107

Адреса за е-пошта okta.info@helpe.gr

Единствен даночен број [4][0][3][0][9][8][0][2][5][4][8][4][5]

БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)
за периодот од 01.01. до 31.12. 2023 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		49,247,525,208	59,987,722,536
2.	Приходи од продажба	202	11	49,245,688,135	59,985,699,002
3.	Останати приходи	203		1,837,073	2,023,534
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		0	0
4.б.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		0	0
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206			
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		49,056,540,509	59,355,276,362
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		49,606,780	86,920,191
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		48,016,801,794	58,367,984,565
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210			
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		111,432,695	80,702,405
11.	Останати трошоци од работењето	212		241,018,732	175,899,706
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		322,933,055	295,919,362
12.a.	Плати и надоместоци на плати (нето)	214		178,652,892	158,762,203

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		16,744,581	14,670,401
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		72,474,754	65,217,814
	234200			48,661,667	43,789,141
	234300			3,106,024	2,795,022
	234500			19,412,850	17,469,046
	234600			1,294,213	1,164,605
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		55,060,828	57,268,944
	422			9,737,508	11,943,628
	440			3,349,527	3,678,599
	441			41,973,793	41,646,717
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		255,179,009	149,211,995
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219			
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		40,598,687	95,243,989
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		0	0
17.	Останати расходи од работењето	222		18,969,757	103,394,149
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		52,570,354	50,731,057
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224		17,863,434	21,045,470
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225			
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226			
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		17,863,434	21,045,470
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228			
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		683,100	621,000
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		6,687,426	2,401,942
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		23,598,473	23,709,876
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232			
24.	Останати финансиски приходи	233		3,737,921	2,952,769
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		23,662,013	65,041,641
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		9,347,623	16,409,760
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236			

26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		9,347,623	16,409,760
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238			
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		21,415	29,104
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		14,292,975	48,602,777

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241			
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242			
31.	Останати финансиски расходи	243			
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244			
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245			
34.	Добивка од редовното работење (201+223+244) - (204-205+207+234+245)	246		219,893,040	618,040,326
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) - (201+223+244)	247			
36.	Нето добивка од прекинати работења	248			
37.	Нето загуба од прекинати работења	249			
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		219,893,040	618,040,326
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		28,206,812	72,043,761
	233000			36,724,637	72,043,761
	50000			8,517,825	
41.	Одложени даночни приходи	253			
42.	Одложени даночни расходи	254			
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		191,686,228	545,996,565
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256			
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		264	262
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		191,686,228	545,996,565
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		191,686,228	545,996,565
47.б.	Добивка која им припаѓа на неконтролирано учество	261			
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262			
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263			
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264			
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		226	645
48.б.	Вкупно разводнета заработувачка по акција	266			
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267			
48.г.	Разводнета заработувачка по акција од прекинато работење	268			

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 01.01. до 31.12. 2023 година

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		191,686,228	545,996,565
2.	Загуба за годината	270		0	
3.	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) -(274+276+278+280+282+284)	271			
4.	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - 273+275+277+279+281+283)	272		183,855	2,654,477
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273			
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274			
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275			
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276		652,050	2,200,410
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277			
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278			
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279			
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280			
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281		468,195	
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282			454,067
15.	Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283			
16.	Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284			
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	285			
18.	Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	286			
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285-271) или (272+285)	287		183,855	2,654,477
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		191,502,373	543,342,088
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		191,502,373	543,342,088
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290			
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270-286) или (287-269)	291			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292			0
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293			

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ

ПРЕТЕЖНО ОД Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива ДЕЈНОСТ-

4	6	7	1
---	---	---	---

(Се назначува главната приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтерскиот систем - Службен весник на Република Македонија бр. 84/05, 13/07, 150/07, 140/08, 17/11, 53/11 и 70/13)

Лице одговорно за составување на образецот: Име и презиме

Теодора Соломанова Илиќ

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија

0100467

Потпис

Во,

Скопје

Во

Скопје

На ден

15.03 2023 година

На ден

15.03 2023 година

Име и презиме на законскиот застапник на друштвото

Димитриос Паскос

Потпис

[ ] [ ] [ ]			[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]								[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]														
Период			Контролор																						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси														

Назив на субјектот **ОКТА РАФИНЕРИЈА НА НАФТА АД СКОПЈЕ**

Адреса, седиште и телефон ул.1 бр25 с.Миладиновци Скопје 02 2532107

Адреса на е-пошта okta.info@helpe.gr

Единствен даночен број 4 0 3 0 9 8 0 2 5 4 8 4 5

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)

во периодот од 01.01. до 31.12. 2023 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
1.	46.71	Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива	49,023,040,914
2.	52.10	Складирање на стока	214,995,536
3.	47.30	Трговија на мало со моторни горива и мазива	51,930,501
4.	35.14	Трговија со електрична енергија	6,821,648
5.	35.11	Производство на електрична енергија	3,306,963
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			

1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.

2) Во колоната „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.

3) Во колоната „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

--	--	--	--

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива ДЕЈНОСТ-

4	6	7	1
---	---	---	---

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме

Теодора Солманова Илиќ

Потпис

Во Скопје

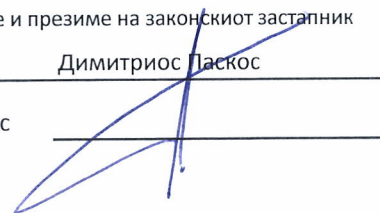
На ден 15.03 2023 година

Име и презиме на законскиот застапник

Димитриос Паскос

Потпис

* За трговските друштва не е задолжителна употреба на официјалниот печат согласно Законот за трговските друштва.

ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Објаснувачки белешки за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

1. Општи информации

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво - Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е акционерско друштво основано на 26 март 1980 година. Друштвото е 81,51% во сопственост на ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А., компанија контролирана од Хеленик Петролеум С. А. Мајката компанија е со седиште во Грција.

Главните активности на Друштвото се трговија, увоз, производство и намешување, на нафтени деривати. Основни продукти се бензини, дизели, мазут, ТНГ, керозин. ОКТА има водечка позиција во набавка и трговија со нафтени деривати. Друштвото ја користи рафинеријата и инсталациите во Скопје за увоз, складирање и продажба на нафтени деривати.

Почнувајќи од 31 декември 2013 г. ОКТА котира на македонската берза.

На 31 декември 2023 година, Друштвото има 262 вработени (2022: 262 вработени).

Адресата на Друштвото е следна:

Улица 1 бр. 25 с. Миладиновци, Илинден
1000 Скопје
Северна Македонија

Финансиските извештаи на ОКТА АД - Скопје беа одобрени за издавање од страна на Менаџментот на 23 февруари 2024 година и беа предмет на одобрување од страна на Управниот одбор на 29 февруари 2024 година. Овие финансиски извештаи ќе бидат предмет на одобрување од Собранието на акционери на Друштвото.

2. Значајни сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при изготвувањето на овие финансиски извештаи се изнесени подолу. Овие политики се конзистентно применети во прикажаните години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основи за подготовка

Финансиските извештаи се подготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник бр, 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 166/2012, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2016, 192/2016, 6/2017, 30/2017, 61/2017, 88/2017, 192/2017, 64/2018, 120/2018, 290/2021 и 215/2022) и Правилникот за сметководство (објавен во Службен весник бр, 159/2009, 164/2010 и 107/2011) каде што се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ). Во правилникот за сметководство се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ) од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните Сметководствени Стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, толкувањата издадени од Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и толкувањата на Постојниот комитет на толкувања (ПКТ) од ПКТ 1 до ПКТ 32. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за сметководство и не се применети од страна на Друштвото.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.1. Основи за подготовка (продолжение)

МСФИ стандардите (вклучувајќи го и МСФИ 1) иницијално беа објавени во Службен весник во 1997 и оттогаш следеа неколку промени. Последната промена беше објавена во декември 2010 година. Друштвото ги применува сите релевантни стандарди и измените и интерпретациите кои се објавени во Службен Весник.

Финансиските извештаи се подготвени врз концептот на набавна вредност модифицирана од ревалоризацијата на одредени основни средства и амортизацијата финансиските средства расположливи за продажба.

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари – МКД, освен доколку не е поинаку наведено.

Геополитичката ситуација во Источна Европа се заострува на 24 февруари 2022 година со Руската инвазија врз Украина. Војната меѓу двете земји продолжува да се развива како што продолжува воената активност и се воведуваат дополнителни санкции. Ова резултираше со зголемена инфлација и монетарните политики за закрепнување на економијата кои беа спроведени од страна на централните банки влијаеја на очекувањата за каматите и девизните курсеви и продолжувањето на проблемите за глобалната понуда и европската енергетска криза. Понатаму, неодамнешните настани на Блискиот Исток досега немаа значително влијание врз работењето на Компанијата. Сепак, менаџментот на Компанијата континуирано ја следи ситуацијата и го проценува потенцијалното влијание врз нејзиното работење.

Конзистентност

Презентацијата и класификацијата на ставките во финансиските извештаи е задржана од еден период до следниот освен, ако не е очигледно дека промена во природата на операциите на ентитетот или при преглед на финансиските извештаи дека друга презентација или класификација е по соодветна. Сепак, ваквата рекласификација не резултираше со значајна промена во содржината и форматот на финансиската содржина презентирани во финансиските извештаи.

2.2 Трансакции во странска валута

а) Функционална и презентациска валута

Позициите вклучени во финансиските извештаи се мерат со користење на валутата на примарното економско опкружување во кое функционира ентитетот (функционална валута) што е македонски денари (МКД).

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.2 Трансакции во странска валута (продолжение)

б) Трансакции и салда

Трансакциите во странска валута се преведуваат во македонски денари со користење на девизните курсеви кои преовладуваат на датумите на трансакциите или вреднувањето кога предметите се мерат повторно. Добивките и загубите од курсни разлики кои произлегуваат од намирувањето на таквите трансакции и од монетарните средства и обврски за превод деноминирани во странска валута на крајот на годината се признаваат во Билансот на успех. Монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута се преведуваат според средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија важечки на датумот на финансиските извештаи.

Добивките и загубите од курсни разлики се прикажани во Билансот на успех во рамките на "финансискиот приход / трошоци (нето)".

2.2. Превод во странска валута

Девизните договори на Друштвото се претежно ЕУРО (ЕУР) и САД долари (УСД). Девизните курсеви користени за превод на 31 декември 2022 и 31 декември 2023 година беа како што следи:

Девизен курс:	31 Декември 2023	31 Декември 2022
	МКД	МКД
ЕУР	61.49	61.49
УСД	55.65	57.65
GBP	70.76	69.33

2.3. Недвижности, постројки и опрема

Ставките на недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување на основните средства. Истите до 2003 се ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти на растежот на цените на индустриски производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на исправката на вредноста, како би се добила приближна вредност за замена на материјалните вложувања. Нето ефектот на ревалоризацијата е прикажан во ревалоризациони резерви.

Зголемувањата се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност ја претставува фактурната вредност зголемена за трошоците настанати при ставањето на средствата во употреба.

Отстапените или на друг начин отуѓените материјални средства претставуваат расходи или техничка застареност или друг начин на отстранување на материјалните средства, вклучувајќи ја и акумулираната исправка на вредноста. Добивките или загубите што произлегуваат од отуѓувањето на материјалните средства се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.3. Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

а) Последователи издатоци

Последователните издатоци се капитализираат или се препознаваат како посебно средство, како што е соодветно, само во случај кога е веројатно дека Друштвото ќе има идна економска полезност од издатоците и издатоците можат да се измерат веродостојно.

Нето сегашната вредност на средството кое е заменето се отпишува. Сите останати поправки и одржувања се прикажуваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

б) Амортизација

Амортизацијата на основните средства се пресметува по пропорционална метода, користејќи стапки не пониски од пропишаните со закон, на начин да се алоцира набавната или ревалоризираната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на траење.

Амортизирањето на недвижностите, постројките и опремата започнува по истекување на месецот во кој тие се ставени во употреба, во годината во која започнало нивното користење.

Подолу се претставени применетите корисни векови на употреба на средствата при пресметка на амортизација:

	2023	2022
Згради	Од 20 До 40 години	Од 20 До 40 години
Компјутери	4 -5 години	4 -5 години
Опрема	До 20 години	До 20 години
Останата опрема и возила	8 години	8 години

Остатокот од вредноста на недвижностите, постројките и опремата и нивните проценети корисни векови на употреба, се разгледуваат и по потреба се менуваат на крајот на секој известувачки период.

2.4. Нематеријални средства

Нематеријалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Трошоците на набавка вклучуваат фактурна вредност (вклучувајќи ги увозните давачки и другите даноци, освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти, а по одбивањето на трговските попусти и работи) и сите останати трошоци кои директно можат да се препишат на ставањето на нематеријалното средство во употреба. Последователно, нематеријалните средства се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување. Сите нематеријални средства кои имаат ограничен корисен век на употреба се амортизираат на праволиниска основа во текот на нивниот корисен век на употреба.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.4 Нематеријални средства (продолжение)

Амортизацијата на нематеријалните средства почнува да се пресметува од моментот кога истите стануваат расположливи за употреба, а престанува доколку средствата се класификуваат како расположливи за продажба или се отпишани. Амортизацијата на нематеријалните средства се прикажува во билансот на успех во моментот кога настанува. Процентот корисен век на употреба на нематеријалните средства кој се користи за амортизација е 4-5 години.

2.5. Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба се недеривати кои се назначени во оваа категорија или не се класифицирани во некоја од другите категории. Тие се вклучени во нетековни средства, освен ако инвестицијата не созрева или раководството има намера да го отстрани во рок од 12 месеци од крајот на периодот на известување. Финансиските средства расположливи за продажба првично се признаваат по објективна вредност плус трансакционите трошоци.

Финансиските средства расположливи за продажба се признаваат кога правата за добивање парични текови од инвестициите се истечени или пренесени и Друштвото ги пренело сите ризици и награди од сопственоста. Финансиските средства расположливи за продажба последователно се прикажуваат по објективна вредност. Промените на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат во другиот сеопфатен приход. Кога се продаваат или намалуваат финансиските средства расположливи за продажба, акумулираните прилагодувања на објективната вредност признаени во капиталот се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка како "добивки и загуби од инвестициски хартии од вредност".

Дивидендите на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивката или загубата како дел од другиот приход кога се воспоставува правото на Друштвото да прима плаќања.

На крајот на секој период на известување Друштвото оценува дали постојат објективни докази дека средствата расположливи за продажба се обезвреднети. Значаен или пролонгиран пад на пазарната вредност на хартијата од вредност под нејзината цена на чинење исто така е доказ дека средството е обезвреднето. Ако постојат некои такви докази за средствата расположливи за продажба, кумулативната загуба- мерена како разлика меѓу трошоците за набавка и тековната пазарна цена намалена на трошокот за обезвреднување претходно признаен во Извештајот за сеопфатна добивка, се отстранува од главнината и се признава во Извештајот за сеопфатна добивка. Ако во последователниот период, пазарната цена на должничкиот инструмент класификуван како средство расположливо за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил по признавањето на трошокот од обезвреднување во Извештајот за сеопфатна добивка, трошокот од обезвреднување се корегира преку Извештајот за сеопфатна добивка

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.6. Средства за наменети за продажба

Друштвото ги класификува нетековните средства кои се чуваат за продажба, доколку нивните сметководствени вредности ќе бидат вратени главно преку трансакција на продажба, а не преку континуирана употреба. Средствата класифицирани како средства кои се чуваат за продажба се мерат по пониска од нивната сметководствена вредност и објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Трошоците за продажба се поединечните трошоци кои директно се препишуваат на располагање со средства. Критериумите за класификација кои се чуваат за продажба се сметаат за исполнети само кога продажбата е дефинитивна и средството е достапно за итна продажба во неговата сегашна состојба или по завршување на друг процес кој се смета за стандарден за такви видови на продажба.

2.7. Залихи

Залихите се искажуваат по набавната вредност или по нето реализационата вредност во зависност од тоа која е пониска. Набавната вредност се состои од трошоци за набавка, трошоци за конверзија и други трошоци за доведување на залихите до сегашна состојба и локација. Цената на чинење на суровата нафта, останатите суровини и материјали, резервни делови и ситен инвентар, производството во тек, готовите производи и трговска стока се пресметува врз база на методот на просечни цени.

Трошоците за набавка на залихите се состојат од набавната цена, увозните давачки и другите даноци (освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти) и други трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето на залихите (како на пример трошоците за превоз). Трговските попусти, рабатите и другите слични ставки се одземаат при утврдување на трошоците за набавка.

Трошоците за конверзија на залихите ги вклучуваат трошоците кои непосредно се однесуваат на единиците на производство (пр. директниот труд) и системска алокација на фиксните и варијабилните општи трошоци на производство. Алокацијата на фиксните општи трошоци на производство на трошоците на конверзија е засновано на нормалното искористување на производните капацитети. Не-алоцираните фиксни општи трошоци на производство се признаваат како трошок во периодот во кој се направени. Варијабилните општи трошоци на производство се алоцираат на секоја единица на производство врз основа на фактичкото користење на производните капацитети.

Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работење намалена за проценетите трошоци потребни да се изврши продажбата.

2.8. Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања иницијално се признаваат по пазарната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, намалена за исправка на вредноста на тие побарувања.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.8. Побарувања од купувачите и останати побарувања (продолжение)

Исправката на вредноста на побарувањата од купувачи се применува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да биде во состојба да ги наплати побарувањата според договорените услови. Значајните финансиски тешкотии на должникот, веројатноста од банкротство или финансиска реорганизација, како и доцнења во плаќањата се земаат како индикатори за намалување на вредноста на побарувањата. Износот на исправката е разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните парични текови дисконтирани по оригиналната ефективна камата стапка на финансиското средство. Сметководствената вредност на побарувањето е намалена со употреба на корективна сметка, и износот на загубата се признава во билансот на успех. Кога побарувањето не може да се наплати, се отпишува преку корективната сметка за побарувањата.

2.9. Пари и парични средства

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од средства на трансакциска сметка, девизни средства, готовина во благајна и депозити во банки со рок на доспевање до 3 месеци.

2.10. Акционерски капитал

Обичните и приоритетните акции се класифицирани како капитал.

2.11. Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврски кон добавувачите и останатите обврски се обврски за плаќање на добра и услуги кои се набавени во текот на нормалното работење на Друштвото. Обврските се класификуваат како тековни обврски доколку достасуваат во рок од една година или пократко, во спротивно се класификуваат како долгорочни обврски.

Обврските кон добавувачите се признаваат иницијално според набавната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

2.12. Резервирања и потенцијални обврски

Резервите се признаваат кога Друштвото има сегашна правна или конвенционална обврска како резултат на минати настани и веројатно е дека ќе биде потребен одлив на средства што ги оневозможуваат економските придобивки за да се исполни обврската, а веродостојно проценување на износот на обврската може да се направи.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на извештајот. Резервирањата се признаени во Извештајот за сеопфатна добивка на соодветен трошок кој одговара на природата на резервирањето. За потенцијалните обврски не се врши резервирање.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.12. Резервирања и потенцијални обврски (продолжение)

Потенцијална обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не - случување на еден или повеќе неизвесни идни настани кои не се во целост под контрола на Друштвото, или сегашна обврска која произлегува од минат настан но не е признаена, бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

2.13. Данок на добивка

Даночниот расход за периодот се состојат од тековен и одложен данок. Данок се признава во Извештајот за сеопфатна добивка, освен до степен кој се однесува на ставки признаени во останата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така соодветно признава во останата сеопфатна добивка или директно во капиталот.

а) Тековен данок на добивка

Тековниот данок на доход се пресметува врз основа на даночните закони кои се донесени или суштински донесен на датумот на билансот на состојба во земјата каде што компанијата работи и генерира оданочен приход. Управувањето периодично ги оценува позициите земени во даночните пријави во однос на ситуации во кои применливата даночна регулатива е предмет на толкување. Со него се утврдуваат одредби каде што е соодветно врз основа на износите кои се очекува да се платат на даночните органи.

б) Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се признава при привремени разлики кои произлегуваат помеѓу даночните основи на средствата и обврските и нивните сметководствени вредности во консолидираните финансиски извештаи. Сепак, одложените даночни обврски не се признаваат доколку настанат од првичното признавање на гудвилот; одложениот данок на добивка не е пресметан доколку настанува почетното признавање на средство или обврска во трансакција различна од деловната комбинација која во моментот на трансакцијата не влијае ниту на сметководствена ниту на оданочувачка добивка или загуба.

Одложениот данок од добивка се пресметува со даночните стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на датумот на Извештајот за финансиска состојба и се очекува да се применат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложениот данок на добивка се признава само до оној степен до кој е веројатно дека идната оданочива добивка ќе биде достапна врз основа на која може да се користат привремените разлики. Одложените средства и обврски за данок на доход се надоместуваат кога постои законско право да ги надомести тековните даночни средства врз основа на тековните даночни обврски и кога средствата и обврските за одложени даноци за данок се однесуваат на даноците на доход наметнати од ист оданочен орган на истиот даночен субјект или различни субјекти кои подлежат на оданочување, каде што постои намера да се подмират салдата на нето-основа.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.14. Бенефиции на вработените

а) Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Друштвото, во нормалниот тек на работење, врши исплати во име на своите вработени за пензии, здравствена заштита, вработување и персонален данок кој се пресметува врз основа на бруто плати и плати според законодавството. Друштвото ги прави овие придонеси во владините здравствени и пензиски фондови како и во приватните пензиски фондови. Трошокот за овие плаќања се пресметува во билансот на успех во истиот период како и трошокот за плата.

Друштвото не работи со друга пензиска шема или план за пензионирање и, следствено, нема обврска за пензии.

б) Отпремнини за технолошки вишок

Отпремнините за технолошки вишок се исплаќаат кога престанува работниот однос на вработениот пред датумот на неговото нормално пензионирање или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие бенефиции. Друштвото ги признава отпремнините за технолошки вишок кога пристапува кон прекинување на работниот однос на тековните вработени во согласност со детален, формален план без можност за отповикување на истиот, или во случај кога Друштвото понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

в) Отпремнини за пензионирање и јубилејни награди

Согласно Законот за работни односи кој преовладува во Република Северна Македонија, Друштвото е должно да исплати надоместоци за пензионирање во износ еднаков на две просечни месечни плати, на пензионирање, за кои соодветната обврска е признаена во билансот на состојба, мерена по сегашната вредност од две просечни месечни плати со прилагодувања вклучени во актуарската пресметка. Согласно Колективниот договор, Друштвото е должно да плати награди за јубилејни награди кои одговараат на вкупниот број години на работа на работникот. Овие обврски за вработените се пресметуваат на годишно ниво од страна на независни актуари кои го користат методот на проектираната единечна кредитна метода. Актуарското вреднување вклучува преземање претпоставки за дисконтните стапки, очекуваните стапки на поврат на средствата, зголемувањето на идната плата, зголемувањето на смртноста и зголемувањето на идната пензија. Поради долгорочната природа на овие планови, таквите проценки се предмет на значителна несигурност. Покрај тоа, Друштвото не е обврзано да обезбеди дополнителни бенефиции за сегашните и поранешните вработени.

2.15. Закуп

Закупнини каде што закуподавецот значително ги задржува сите ризици и награди од сопственоста се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата направени под оперативни наеми (без никакви стимулации добиени од давателот на наемот) се пресметуваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на закупот.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.16. Приходи

Приходите од реализација се искажани по фактурна вредност на продадените производи, трговски стоки и услуги на купувачите намалени за данокот на додадена вредност, акциза, рабати и дисконти. Приходите од продажба на производи и трговски стоки се признаваат кога Друштвото ги има доставено до купувачот, купувачот има полна дискреција над дистрибуцијата и цената на продажба, и не постои неисполнета обврска која може да влијае на прифаќањето на производот од страна на купувачот. Доставата не се смета за извршена се додека производите или трговските стоки не се испратени до специфична локација, ризикот од застареност или загуба е префрлен на купувачот, и или купувачот ги прифатил производите во согласност со договорот за продажба, условите за прифаќање се истечени или Друштвото има објективен доказ дека сите услови за прифаќање се задоволени.

Приходите од камата се признаваат во билансот на успех врз основа на временска распределба со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Приходи од дивиденди се признаваат кога е утврдено правото на акционерите да ги добијат исплатите.

2.17. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди во корист на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи на Друштвото, во периодот во кој дивидендите се одобрени од страна на Собранието на Акционери.

2.18. Заработка по акција

Основна заработувачка по акција се пресметува со делење на добивката што може да се припише на сопствениците на капиталот на Друштвото за периодот од пондерираниот просечен број на обични резерви.

2.19. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се занимаваат со деловни активности кои можат да остварат приходи или да направат трошоци чии резултати од работењето редовно се разгледуваат од страна на Управниот одбор и за кои се достапни дискретни финансиски информации. Менаџментот е лице или група на лица кои ги распределуваат ресурсите и ја оценуваат работата за субјектот.

Функциите на раководството ги врши Одборот на директори на Друштвото. Внатрешното известување во рамките на компанијата претставено на Управниот одбор е на ниво на компанија и како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Управниот одбор се базираат на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

3. Управување со финансиските ризици

3.1. Фактори на финансиски ризик

Друштвото не користи хеџирано сметководство за прикажување на финансиските инструменти, при што добивката и загубата се прикажува во билансот на успех. Друштвото е изложено на ризик од движење на девизните курсеви и пазарните цени кои што влијаат врз средствата и обврските. Целта на управувањето со финансиските ризици е да се ограничи влијанието на овие пазарни ризици преку оперативни и финансиски активности.

а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени во македонски денари (МКД), а преостанатиот дел во ЕУР и мал дел во УСД.

Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени во ЕУР, делумно во УСД и преостанатиот дел во МКД. Како резултат на тоа, целта на Друштвото е да го минимизира нивото на финансискиот ризик во МКД услови. За презентација на пазарните ризици според МСФИ 7, потребни се сензитивни анализи за прикажување на ефектите од хипотетички промени на релевантните ризични варијабли на добивката или загубата или акционерскиот капитал. Периодичните ефекти се детерминирани од поврзаноста на хипотетичките промени на релевантните ризични варијабли со билансот на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Салдото на денот на билансот на состојба ја прикажува цела година.

Тековните глобални артикли се во постојано флукуирање на пазарот што резултираше, меѓу другото, нестабилност на цената на суровата нафта. Целосниот степен на влијанието на овој развој на пазарот покажа дека е невозможно да се предвиди или целосно да се заштити од таквиот ефект на пазарот.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвиди со точност и прецизност.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

б) Валутен ризик

Функционалната валута на Друштвото е Македонскиот денар (МКД). Изложеноста на валутен ризик на Друштвото е поврзано со поседување на странски валути и оперативни активности преку приходи од и исплати кон меѓународни друштва, како и капитални трошоци врз основа на договор со добавувачи во странска валута.

Валутата која влијае на зголемување на овој ризик е во најголем дел УСД. Друштвото управува со валутниот ризик преку намалување на бројот на договори со странски компании во УСД како релативно нестабилна валута во овој период. Друштвото поседува мали парични резерви во УСД валута. Друштвото користи парични депозити во МКД или депозити во МКД со девизна клаузула, со цел заштита од странски валутен ризик како и домашен валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките.

Сепак, набавната цена на нафтените деривати на кои се набавуваат од поврзани субјекти на Друштвото е деноминирана во ЕУР, освен еден производ кој е деноминиран во УСД, но сите деривати се поврзани со цената на нафтата и нафтените деривати на светскиот пазар, кои исто така се деноминирана во УСД. Следствено, постои инхерентен деловен ризик поврзан со овие трансакции.

в) Каматен ризик

Каматен ризик претставува ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти поради движење на пазарните каматни стапки. Промената на каматните стапки и каматните маржи може да влијае врз финансиските трошоци и финансиските инвестиции.

Промената на пазарните каматните стапки влијае врз приходот од камати на орочените банкарски депозити. На 31 декември 2023 Друштвото нема депозити во банките (2022 : нула).

г) Ценовен ризик

Примарната активност на Друштвото креира изложеност на промена на цените на две нивоа: цените на суровата нафта и нафтените деривати. Двата влијаат на вредноста на залихите, и продажната маржа која влијае на идните парични текови од работењето. Во случај на ценовен ризик, нивото на изложеност се определува преку вредноста на залихите прикажани на крајот на секој известувачки период. Политика на Друштвото е да ги прикажува залихите по пониската помеѓу набавната вредност и нето реализационата вредност, при што разликите би довеле до намалување на нето сегашната вредност на залихите. Зголемувањето на изложеноста на овој ризик е директно поврзано со нивото на залихи и на стапката на промена на цените на добрата.

Изложеноста на промена на продажната маржа се однесува на апсолутниот износ на маржата остварена во текот на работењето на Друштвото, што во најголема мера е под влијание на регулираните цени од страна на Регулаторната комисија за енергетика на Република Северна Македонија, за домашниот пазар, и Platts цените за странските пазари. Друштвото управува со овој ризик преку оптимизација на производството и увозот со цел да одржува поволно ниво на залихи како би можело да влијае на бруто маржата на продадените нафтени деривати.

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

д) Кредитен ризик

Кредитниот ризик се дефинира како ризик од неисполнување на обврската од едната страна предизвикувајќи загуба за другата страна. Друштвото е изложено на кредитен ризик преку оперативните активности и одредени финансиски активности. Процесот на управување на кредитниот ризик од оперативните активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредитбилитетот и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример, активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на оптужување, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг.

Задоцнетите плаќања се следат преку постапка на проследување на долгот врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот. Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредитбилитетот - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани – што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните трансакции.

Процедурите на Друштвото обезбедуваат на перманентна основа продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и да не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

Друштвото има банкарски гаранции, хипотеки и меници, како и останати средства за обезбедување со купувачите со цел да ја осигура нивната наплата. Друштвото не гарантира за обврските на други страни. Максималната изложеност на кредитниот ризик е претставена преку вредноста на финансиските средства во Извештајот за финансиска состојба.

Друштвото смета дека максималната изложеност е претставена преку износот на побарувањата намалени за исправката на вредност и износот на банкарските депозити, на датумот на билансот на состојба. Раководството соработува со најеминентните банки кои се во домашна или странска сопственост на домашниот пазар.

в) Ризик на ликвидност

Ризик на ликвидност претставува ризикот од неспособност на Друштвото да ги исплати своите обврски навремено. Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на пари и парични средства со цел да ги подмири обврските во иднина. Секој вишок на парични средства најчесто се депонира во комерцијалните банки.

Процесот на управување со ризикот на ликвидност вклучува проекција на паричните текови според девизни валути и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги во предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Редовни проекции на паричните текови се подготвуваат и надополнуваат од страна на оддел за плаќања.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.2 Управување со ризикот на капитал

Целта на Друштвото при управување на капиталот е да ја зачува способноста да продолжи со своите активности во континуитет и со тоа да овозможи добивка за акционерите и бенефиции за останатите заинтересирани страни, како и да одржува оптимална структура на капиталот со цел да го намали трошокот на капитал.

3.3. Проценка на објективната вредност

Категориите пари и парични средства, побарувања од купувачи и останати финансиски средства имаат краток рок на доспевање. Поради оваа причина, нивната сметководствена вредност на денот на известување е слична со нивната објективна вредност.

4. Значајни сметководствени проценки

Сметководствените проценки направени од страна на Друштвото постојано се следат и се базираат на претходно искуство и останати фактори, вклучувајќи предвидување на идни настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

а) Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

Друштвото направи проценка на корисниот век на средствата и беше утврден пократок животен век на дел од средствата. Ова резултираше со зголемена амортизација во износ од МКД 172.202 илјади (2022: МКД 61.600 илјади), кои беа признати во трошоци за оператива и логистика. Ист износ на амортизација се очекува и во 2024 година.

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни МКД 25,518 илјади (2022: МКД 14,921 илјади).

Користените стапки на амортизација се најдобрата проценка за корисниот век на средствата на Друштвото.

б) Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Друштвото (со поддршка на неговиот краен сопственик) ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено.

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

4. Значајни сметководствени проценки (продолжение)

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки (продолжение)

Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа. Покрај тоа, Друштвото ги зема во предвид идните приходи и трошоци, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

в) Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи. За оние купувачи кои се во банкрот или ликвидација, оштетувањето се пресметува индивидуално, додека за останатите купувачи се пресметува врз база на портфолиото, земајќи ја во предвид старосната структура на побарувањата и минатите отписи, кредитната способност на купувачите и промените во условите за плаќање. Овие фактори се оценуваат периодично и се прават промени доколку е потребно. Проценките вклучуваат предвидувања за идните активности на купувачот и идните наплати на побарувањата. Доколку финансиската состојба на купувачите се влоши, отписите на тековните побарувања ќе бидат повисоки од предвидените и може да го надминат нивото на загуба што веќе е признаено.

г) Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

Во врска со контролата во текот на 2019 година од страна на Царинската Управа на Република Северна Македонија за период од 2014 – 2018 година и јануари - мај 2019 година, износот изречен на ОКТА до 31 декември 2023 година изнесува 1.205 милиони денари и е целосно исплатен. Резервацијата од 58 милиони денари, која беше вклучена во извештајот за финансиска состојба на компанијата на 31 декември 2022 година е целосно искористена и дополнителни 8 милиони денари се признаени како трошок во билансот на успех на компанијата на 31 декември 2023 година. Сите очекувани решенија поврзани со овој случај се евидентирани. Не се очекуваат дополнителни износи од страна на релевантните царински органи за 2019 година. ОКТА го задржува својот став дека постапувала во секое време во целосна согласност со сите релевантни закони, истото е потврдено со добиените мислења од експерти и има намера да ги оспори сите такви одлуки до крајно судско ниво, почнувајќи од локално ако е можно, и на меѓународно ниво.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Објаснувачки белешки за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

4. Значајни сметководствени проценки (продолжение)

4.2. Претпоставки

а) Данок на солидарноста

На 25 септември 2023 година стапи на сила Законот за данок на солидарност и е применлив само за 2023 година. Основа за пресметка беа резултатите од изминатите години. Согласно одредбите на законот, утврден е дополнителен данок. Даночната стапка е 30%. Данокот за солидарност е еднократна јавна давачка за 2023 година, но не се пресметува и плаќа на реалниот резултат за 2023 година, поврзана со резултатот – даночна основа за годината завршена на 31 декември 2022 година на која се додаваат по одредени корекции. Раководството смета дека данокот на солидарност не ја задоволува дефиницијата за барањата на МСС 12 данок на добивка и се прикажува како други оперативни расходи во билансот на успех во годишната сметка и финансиските извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година.

5. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

2023	МКД
Набавна вредност	
Состојба на 1 Јануари 2023	120.968.698
	1.311.425
Зголемување	
Нематеријални средства во подготовка	-
Состојба на 31 Декември 2023	122.280.123
Исправка на вредноста	
Состојба на 1 Јануари 2023	84.497.415
Амортизација	8.274.730
Состојба на 31 Декември 2023	92.772.145
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2023	29.507.978
2022	
Набавна вредност	
Состојба на 1 Јануари 2022	119.276.161
Зголемување	1.692.537
Аванси за нематеријални средства	-
Состојба на 31 Декември 2022	120.968.698
Исправка на вредноста	
Состојба на 1 Јануари 2022	76.390.351
Амортизација	8.107.064
Состојба на 31 Декември 2022	84.497.415
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2022	36.471.283

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Објаснувачки белешки за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Згради	Машини и опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 31 декември 2022					
Набавна вредност	247.318.812	3.248.171.487	6.409.699.133	84.117.458	9.989.306.890
Акумулирана амортизација	-	(3.040.668.786)	(5.761.428.650)	-	(8.802.097.436)
Нето книговодствена вредност	247.318.812	207.502.701	648.270.483	84.117.458	1.187.209.454
Година завршена на 31 декември 2023					
Почетна нето книговодствена вредност	247.318.812	207.502.701	648.270.483	84.117.458	1.187.209.454
Зголемувања	-			396.775.397	396.775.397
Пренос од инвестиции од тек	-	47.521.911	84.582.590	(132.104.501)	-
Намалување/ Продажба	-	(2.127.092)	(2.697.085)	-	(4.824.177)
Амортизација	-	(21.276.731)	(225.627.548)	-	(246.904.279)
Намалувања на исправка на вредноста	-	2.127.092	2.671.078	-	4.798.170
Крајна нето книговодствена вредност	247.318.812	233.747.881	507.199.518	348.788.354	1.337.054.565

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Објаснувачки белешки за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

7. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	2023	2022
Купувачи во земјата	315.932.305	99.093.076
Купувачи од странство	358.270.722	192.834.886
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(66.426.680)	(67.107.591)
Вкупно:	607.776.347	224.820.371

8. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2023	2022
Денарски жиро - сметки	3.019.816.072	2.876.365.130
Девизни жиро - сметки	177.810.906	141.749.824
Парични средства во денарска благајна	71.631	-
Девизна благајна	156	156
Исправка на вредност на депозит	(2.134.883)	(3.187.053)
Парични еквиваленти	4.537.753	4.494.760
Вкупно:	3.200.101.635	3.019.422.817

9. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Вкупниот број на обични акции изнесува 846.360 обични акции со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција (2021: 846.360 со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција). Сите издадени акции се целосно платени.

Заклучно со 31 декември 2023 структурата на акционерите е како следи:

	Број на обични акции	Вкупен број на акции	% од вкупниот акционерски капитал
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	689.875	689.875	81,51 %
ДПТУ Пуцко Петрол Увоз-Извоз ДОО – Македонски			11,05 %
Брод	93.530	93.530	
Други 1)	62.955	62.955	7,44 %
	846.360	846.360	100 %

1) Акционери кои индивидуално се сопственици на помалку од 0,4% од акционерскиот капитал.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Објаснувачки белешки за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во денари, освен доколку не е поинаку назначено)

10. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

Нето книговодствената вредност на обврските кон добавувачи е следната:

	2023	2022
Добавувачи во земјата	469.833.849	323.044.260
Добавувачи во странство	579.683.126	603.522.973
Вкупно:	1.049.516.975	926.567.233

11. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБИ

	2023	2022
Продажби на домашен пазар*	34.012.744.348	44.655.715.340
Продажби на странски пазар	15.232.943.787	15.329.983.662
	49.245.688.135	59.985.699.002

*) вклучува и продажба на електрична енергија

Лице одговорно за составување на
белешките

Законски застапник на друштвото